

SHÉPA

The Tibetan Oral Tradition in Choné

COMPILED AND TRANSLATED BY BENDI TSO,
MARNYI GYATSO, NALJOR TSERING AND MARK TURIN
FROM NARRATIONS AND DOCUMENTS BY MEMBERS OF
THE CHONÉ TIBETAN COMMUNITY

<https://www.openbookpublishers.com>

© 2023 Bendi Tso, Marnyi Gyatso, Naljor Tsering, Mark Turin acting as Trustees for
Members of the Choné Tibetan Community

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International license (CC BY 4.0). This license allows you to share, copy, distribute and transmit the text; to adapt the text and to make commercial use of the text providing attribution is made to the authors (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work). Attribution should include the following information:

Bendi Tso, Marnyi Gyatso, Naljor Tsering, Mark Turin and Members of the
Choné Tibetan Community, *Shépa: The Tibetan Oral Tradition in Choné*. Cambridge, UK:
Open Book Publishers, 2023, <https://doi.org/10.11647/OBP.0312>

Further details about CC BY licenses are available at
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

All external links were active at the time of publication unless otherwise stated and have
been archived via the Internet Archive Wayback Machine at
<https://archive.org/web>

Any updated digital material and resources associated with this volume will be available
at <https://doi.org/10.11647/OBP.0312#resources>

Every effort has been made to identify and contact copyright holders and any omission
or error will be corrected if notification is made to the publisher.

World Oral Literature Series, vol. 11 | ISSN: 2050-7933 (Print); 2054-362X (Online)

ISBN Paperback: 978-1-80064-800-5

ISBN Hardback: 978-1-80064-801-2

ISBN Digital (PDF): 978-1-80064-802-9

DOI: 10.11647/OBP.0312

Cover image by Bendi Tso, Choné, China (2019)

Cover design by Katy Saunders

Da མདུག | 箭

Da

In all Tibetan areas, the arrow, *da* (*mda'*) has both religious and cultural significance. Different forms and names of arrows are employed in various religious contexts across the Tibetan Plateau to accommodate specific needs.¹ In Tibetan cultural life, the arrow, as one of nine weapons of the war gods positioned at man's right shoulder (*dgra lha'i go mtshon sna dgu*), is essential equipment for a brave man.² Other than being a weapon, the arrow, representing fertility and bravery, is most often regarded as symbolising man as opposed to the spindle, which symbolises woman.³ In *The Dividing of the Wealth between the Brother and the Sister* (*Ming sring dpal bgos*), a Bon text that outlines the first marriage between man and god, an arrow is offered by the father of the goddess when she marries man.⁴ This custom is still widely practiced across Tibetan areas. In Tibetan historical accounts, one of the most well-known stories about the arrow relates to how the monk Lhalung Pelgyi Dorje used it as the weapon to assassinate Langdarma who suppressed Buddhism in the ninth century. Later, the monk fled to Chentsa in Amdo, where he buried the arrow and bow. As much as controversies about the story itself continue to circulate,⁵ arrow-making in Chentsa was inscribed in the Qinghai provincial-level Intangible Cultural Heritage list in 2018,⁶ and the story has been reconstructed and exploited for the purpose of cultural preservation and economic development.

In Shépa, 'Da' delineates the arrow-making process and the representational meaning of each of the arrow's components. The narrative starts with bamboo, out of which the shaft, the arrow's main structural element, is crafted. The story then turns to how to select the

right kind of bamboo along with how to best identify and harvest bamboo from the forest. Once the bamboo is carried to the place where arrows are made, the narration proceeds to describing the other components that make up an arrow and the various items that are attached to an arrow, explaining their respective meanings in turn.

This section mentions different arrows stored in *anyé zhidak*, often translated as the 'territorial deity' or 'owner of the base': a built-in wooden cabinet specifically designed for arrow storage in the main living room. Generally speaking, three types of arrows are stored in *anyé zhidak* (Fig. 6). The first type is known as the *tsen* arrow (*btsan mda'*) or the 'spirit arrow', for which the feathers of Khyung serve as fletching, based on local explanations. The *tsen* arrow represents the spirits of deceased ancestors through a household's male line and is seldom seen by anyone other than members of a household. Before each new year, a new *khata* is offered to this arrow.

The second type is the *yang* arrow (*g.yang mda'*), which is decorated with an eagle feather and is often translated as the 'auspicious arrow'. This is an essential object for securing a family's fortune and prosperity. When livestock are sold, some of their hair is tied to the *yang* arrow's shaft as a way of expressing hope that fortune will be retained and, from a Buddhist point of view, that such animals be born as human beings in the next life. Unlike the *tsen* arrow, the auspicious arrow can be placed outside *anyé zhidak*, and it is often used when monks perform rituals. It also appears in the ritual of calling for fortune (*g.yang 'gugs*) when a bride leaves her natal family. When a groom's family takes in a bride, the fortune also needs to be accepted via the *yang* arrow. Beyond weddings, the auspicious arrow is also presented when the ritual of calling for fortune (*rnam sras g.yang 'bod*) is performed in the village (Fig. 7).

The third type is known as the 'shooting arrow' (*'phen mda'*), and is decorated with the feather of a night owl. The shooting arrow is most often used during the new year archery contest. Each household will take three shooting arrows from *anyé zhidak* to participate in the contest. The archery contest is particularly meaningful for newlywed couples, and the groom needs to release a series of three arrows. If he hits the target, it is understood that he will soon have a son and that his life will be prosperous. He will then be celebrated with barley flour from the *chémar* which is placed on his head. These days, professional arrows and

bows are purchased for use in the contest. A ‘regular arrow’ in most cases refers to the shooting arrow. When it is wrapped with a five-colored silk ribbon on the wedding day, as explained in our introduction, it becomes the arrow that represents fertility. It is gifted by the bride’s parents to the groom, conveying the wish that the new couple will soon have a son.

‘Da’ is often performed on wedding days. To receive the arrow from the bride’s parents, the groom’s best man must answer a series of questions on Shépa posed by elders. The most commonly narrated content is about the arrow. In recent years, given that ever fewer members of the younger generation can sing Shépa, money (instead of song) is offered to elders in exchange for the arrow. This section is also narrated at new year gatherings when an arrow is passed from elders to the youngest boy.

‘Da’ also highlights a key relationship in Tibetan society between *zhang* and *tsa*, which can be translated in a literal sense as ‘maternal uncle’ and ‘nephew’. However, we should note that these two terms should not be understood only literally, and that their cultural and social meaning is further discussed in ‘Lönpo Garchen’, ‘Tsalu’, and ‘Zhanglu’—the sections of Shépa that focus particularly on marriage.

Endnotes

- 1 Robert Beer, *The Handbook of Tibetan Buddhist Symbols* (Chicago and London: Serindia Publications, 2003), pp. 117–20.
- 2 Tashi Tsering Josayma, ‘*Khra ring bog gi bshad pa* and Other Material on the Matchlock’, in *Defence and Offence: Armour and Weapons in Tibetan Culture*, ed. by Federica Venturi and Alice Travers (Annali di Ca’ Foscari. Serie orientale, 2021) pp. 861–932 (pp. 903–05).
- 3 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols (Kathmandu: Mandala Book Point, 1997–2014), I (1997), p. 150.
- 4 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols, I (1997), pp. 147–48.
- 5 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols, II (2005), pp. 25–29; Sam van Schaik, ‘The Decline of Buddhism I: Was Lang Darma

a Buddhist?’, *Early Tibet: Notes, Thoughts and Fragments of Research on the History of Tibet*, (2008), <https://earlytibet.com/2008/02/28/lang-darma/>

- 6 The Government of Qinghai Province, ‘The List of the Fifth Inventory of Qinghai Provincial Intangible Cultural Heritage’, (2018), http://www.qinghai.gov.cn/xxgk/xxgk/fd/zfwj/201801/t20180129_28408.html

མདའ།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་ལས་མདའ་བེ་ཆོས་སྤིང་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་དོན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནི་ཡ་
ཐོག་གི་ལྷ་རབས་ལས་བྱུང་བའི་འཕྲུལ་མཆོན་གྱི་རིགས་ཤིག་དང་དག་ལྷ་གོ་མཆོན་ལྷ་དགུ་ཡི་གས་ཤིག་ཀྱང་
ཡིན། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཀུན་ཏུ་རིག་གནས་ཀྱི་མཆོན་དོན་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་པ་མི་གཅིག་པའི་མདའ་ཡི་རིགས་
མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་དཔལ་ལོག་ཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་མཆོན་ཆ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། རིགས་
ཀྱི་སྤིང་འཛིན་པ་དང་རྒྱུད་འཕེལ་བའི་མཆོན་དོན་དང་ལྷན་ཕྱིར། མདའ་དང་འཕང་ཞེས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནང་
དུ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་སྐྱེན་གྱི་མཆོན་ཕྱེད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས། བོན་ལུགས་གཉེན་སྟོན་གྱི་གཏོ་གཞུང་མིང་སྤོང་
དཔལ་བཤོས་ཞེས་པ་ལས། དང་བོར་ལྷ་མའི་བར་དུ་གཉེན་འཇུགས་དུས། ལྷ་མའི་ཡབ་ཀྱིས་མི་ལ་མདའ་ཞིག་
བསྐྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཐོན་ཡོད་པ་དེ་ནི། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཀུན་ཏུ་དཔལ་བར་དུ་དར་ཡོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་
གས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་གི་ལྷ་བ་ཞིག་མཆོན་གྱི་ཡོད། བོད་
ཀྱི་དག་རྒྱུན་དུ། ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་དྷྲྀཊེའི་ས་ལུ་འཇམ་པོ་མདའ་ཡིས་བཏོངས་ཆེས་མདོ་སྐྱད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོན་
ཏེ། མཐར་མདའ་གཤུཅ་མས་གཅན་ཆའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱངས་པར་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་རབས་རྩོད་གཞི་ཅན་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ནས་བཟུང་། མདོ་སྐྱད་གཅན་ཆའི་ཡུལ་གྱི་མདའ་ཆེད་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་ནི་མཆོན་ཐོན་
ཞིང་ཆེན་གྱི་མདོན་མིན་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་ཀྱི་གས་སུ་བཀོད་ནས། ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་དྷྲྀཊེ་དང་འབེལ་བའི་
གཏམ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དེང་གི་མདོན་མིན་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱབ་དང་ཡུལ་ལུང་
གི་དཔལ་འཕྲོར་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཕྱོད་ཀྱི་མཐུན་ཁྲེན་དུ་བྱུར་འདུག

བཤད་པའི་བཤེད་བྱ་ལས་མདའ་ཡི་ལེའུ་ཚན་དུ། མདའ་ཞིག་བཟོ་བའི་གོ་རིམ་དང་མདའ་ཡི་གྲུབ་ཆ་རེ་
 རའི་མཚན་བྱེད་རྣམས་དོན་མེད་བྱས་ཡོད་ལ། དེའང་ཐོག་མར་མདའ་ཡི་རྩ་ཆ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་སྒྲིག་མ་ནས་
 བཟུང་། མདའ་སྒྲིག་ཅི་ལྟར་བསམ་ནས་བཅད་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་པ་ལུང་བརྒྱད་ནས་ཁུར་ཚུལ་དང་།
 མདའ་ཕུ་བཟོ་ཚུལ། མདའ་ཡི་གྲུབ་ཆ་རེ་རེ་དག་གི་མཚན་དོན་རྣམས་བཤེད་ཡོད།

གཞན་ཡང་། མདའ་ཡི་དང་མོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཨ་ཁྱེས་གཞི་བདག་ཅེས་མདོ་སྨད་ཙོ་ནི་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁང་
 ཆེན་དུ་ཆེད་དུ་གསོལ་ཡོད་པའི་སྐུ་མཆོད་ཞིག་དང་། སྐུ་མ་དེར་མདའ་གསུམ་གསོལ་སྟོལ་ཡོད། <དཔེ་རིས་
 ༤> དང་པོ་ནི་བཅོམ་མདའ་དང་། དེ་ནི་ཁྱུང་གི་མདའ་ལྷོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཐག་བཅོན་དམར་པོ་
 ནི་པ་མཚན་གྱི་སྐུ་སྤང་ཡིན་ཕྱིར། བཅོམ་མདའ་ནི་སྐུ་ཡི་མཚོན་རྟགས་དང་ཕྱི་ལ་མི་མཛོད་པར་སྐུ་མ་གྱི་ནང་དུ་
 བཅུགས་ཡོད། དེར་ལོ་རེའི་ལོ་སར་གྱི་སྐབས་ཁ་བཏགས་གསར་པ་འེ་བཟེས་སྟོལ་ཡོད་པ་འེད།

རིགས་གཉིས་པ་ནི་གཡང་མདའ་སྟེ། རྟོན་གྱི་མདའ་སྟོང་ཅན་ཞིག་དང་། བྱིས་གཞིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷ་གཡང་
འཕེལ་བའི་མཆོན་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན། བྱིས་ཆང་ནས་སྟོ་ལྷགས་ཕྱི་ལ་བཙོང་དུས་བྱིས་གཡང་མི་འཆོར་བའི་ཆེད་
སྟོ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་རིས་ནི་གཡང་མདའ་འདྲིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དད་མོས་ལྷན་སྟོ་ལྷགས་དེ་དག་
ལ་བསྟོ་སྟོན་ཡང་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་པ་རེད། བཅོན་མདའ་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་གཡང་མདའ་ནི་ཨ་མེས་གཞི་
བདག་གི་ཕྱི་ཅ་བཅུགས་ཡོད་ལ། ཅན་རྒྱུན་དགེ་འདུན་པ་དང་ཆོག་མཁན་གྱིས་གཡང་འགགས་ཀྱི་ཆོག་སྟེལ་
དུས་བཀོལ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། གཉེན་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་མག་པས་བག་མ་ཞུ་དུས་ཀྱང་གཡང་མདའ་ཞུས་པར་

བརྒྱུད་ནས་བག་མའི་བརྒྱུད་མ་རྣམས་ངོས་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཡང་རྣམས་སྤྱི་བཤུར་འབོད་ཏུ་བུའི་
ཡུལ་སྤེལ་བྱེད་པུ་གཡང་གི་ཆོ་ག་སྤེལ་དུས་ཀྱང་གཡང་མདའ་དེ་ཉིད་བཀོལ་བཞིན་པ་ལོ། <དཔེ་རིས། ༧>

རིགས་གསུམ་པ་ནི་འུག་པའི་མདའ་སྟོང་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེར་འཕེན་མདའ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ལོ་སར་གྱི་སྐབས་
རྟ་རྒྱུགས་མདའ་འཕེན་བྱེད་པར་བཀོལ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྐབས་སུ་བྱིམ་ཆང་རེ་རེ་ནས་མདའ་གསུམ་རེ་
ཁྱེར་ཏེ་མདའ་ཅེད་དུ་ཞུགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་གཉེན་སྤྱི་གམ་ཐག་པའི་སྤྱེས་པ་རྣམས་ལ་མཆོན་ན་ཕྱིན་དུ་དོན་
སྤྲོད་དང་ཐུན་པ་ཞིག་སྤྲོ། མདའ་གསུམ་འཕངས་པ་ལས་ཡོད་ཆད་འབེན་ལ་ཕོག་ན་བུ་ཞིག་བཙའ་ངེས་པ་དང་
བཙན་ཕུག་འཕེལ་དར་རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བརྩེ་ཞིང་། མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀི་ཀི་བསྟོ་སྟོ་ཡི་ཁ་གཡང་
བསྐྱགས་ནས་སྤྱེས་པ་དེའི་མགོ་ལ་ཕྱེ་མར་གཏོར་སྟོལ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། དེར་གི་རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་
གྱི་དུས་ལ་རྒྱན་ཐུན་དུ་མཐོང་བའི་མདའ་གཞུ་རྣམས་ནི་ཕལ་ཆར་ཉོས་ཡོང་བའི་ཆེད་སྟོན་གྱི་མདའ་གཞུ་འབའ་
ཞིག་རེད། ཐོན་སྐྱེད་གི་སྐབས་སུ་ཞུས་པ་ལྟར། གཉེན་སྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་དར་ཆོན་སྤྲེལ་བྱེད་ཀྱིས་བཏུམས་པའི་
མདའ་དེར། སྤྱི་འཛིན་པ་དང་རྒྱུད་འཕེལ་བའི་མཆོན་དོན་དང་ཐུན། བག་མའི་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་མག་པར་མདའ་
དེ་ཉིད་བསྐྱེད་དོན་ཡང་རུས་རྒྱུད་གྱི་ཆབ་སྤྱིད་བཟུང་བའི་བུ་ཞིག་བཙའ་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཙས་པས་ཡིན།

མདའ་བཤད་གྱི་ལེའུ་ནི་གཉེན་སྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་གྱུར་ལེན་བྱེད་ཅིང་། དེའང་བག་མའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མདུན་
ནས་མདའ་ཞིག་ཞུ་ཐབས་སུ་མག་པ་དང་མག་རོགས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའི་དྲི་བ་རེ་རེར་ལུགས་བཞིན་དུ་
ལན་འདེབས་དགོས་ཤིང་སྤྱི་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕལ་ཆར་ནི་མདའ་བཤད་གྱི་སྟོར་ཡིན། ཡིན་ནའང་ཉེ་བའི་མི་ལོ་དག་
ལ། ལོ་གཞོན་རྣམས་ཀྱིས་མདའ་ཞུ་དུས་བཤད་པ་གྱུར་གྱི་མེད་ལ། ཆབ་དུ་དདུལ་ལོར་གྱི་སྤྱེས་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་
དང་། ཡང་ལོ་སར་གྱི་དབྱེས་འཛོམས་སྐབས་ལ་སྤྱི་བཤུར་པོ་མན་ཆད་ནས་མདའ་ཤིག་བརྒྱུད་དེ་བྱིས་པ་བུ་
ཕུག་ཡན་ཆད་གྱི་ལག་དུ་སྟོན་དགོས་ཤིང་། སྐབས་སུ་མདའ་བཤད་གྱི་ལེའུ་གྱུར་ལེན་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་པ་རེད།

དེའང་མདའ་བཤད་གྱི་ལེའུ་ལས་ཞང་ཆ་ཞེས་བོད་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་མི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེ་ཆན་གྱི་རྣམ་
གཞག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། ཞང་ཆ་ཞེས་པ་ནི་ཡིག་ངོས་ཀྱི་དོན་ལྟར་ཞང་པོ་དང་ཆ་བོ་གཉིས་ཀྱི་
འབྲེལ་བའི་དོན་ཅམ་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་མི་ཆོས་རིག་གནས་
ངོས་ཀྱི་མཆོན་དོན་གྱི་སྟོར་ནི་སྟོན་པོ་མགར་ཆེན་དང་། ཞང་སྤྱུ། ཆ་སྤྱུ་ཡི་ལེའུ་རྣམས་སུ་མཐུན་དུ་བཤོ་སྤྱོད་
བྱ་ངེས་ཡིན།

མཇུག་མཆན།

- 1 Tashi Tsering Josayma, 'Khra ring bog gi bshad pa and Other Material on the Matchlock', in *Defence and Offence: Armour and Weapons in Tibetan Culture*, ed. by Federica Venturi and Alice Travers (Annali di Ca' Foscari. Serie orientale, 2021) pp. 861–932 (pp. 903–05).
- 2 Robert Beer, *The Handbook of Tibetan Buddhist Symbols* (Chicago and London: Serindia Publications, 2003), pp. 117–20.

- 3 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols (Kathmandu: Mandala Book Point, 1997–2014), I (1997), p. 150.
- 4 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols, I (1997), pp. 147–48.
- 5 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols, II (2005), pp. 25–9; Sam van Schaik, ‘The Decline of Buddhism I: Was Lang Darma a Buddhist?’, *Early Tibet: Notes, Thoughts and Fragments of Research on the History of Tibet*, (2008), <https://earlytibet.com/2008/02/28/lang-darma/>
- 6 青海省人民政府, “关于公布青海省第五批省级非物质文化遗产代表作名录的通知”, (2018), http://www.qinghai.gov.cn/xxgk/xxgk/fd/zfwj/201801/t20180129_28408.html

箭

箭,即达(མདུལ་),在藏族宗教与文化中有着重要意义。根据具体需求,不同造型和名称的箭会被用于不同的宗教场合。¹在藏族文化生活中,箭作为男人右肩上的战神的九种武器(དབྱུ་ལྷའི་གོ་མཚན་ལྔ་དཔྱད་)之一,是勇士的重要装备。²除了作为武器,箭常被认为是男性的象征,代表生殖力和勇气。它与象征女性的纺锤相对应。³苯教典籍《兄妹分家》概述了人与神的第一次婚姻。当女神嫁给人时,其父亲赠予了他们一支箭。⁴这一习俗在藏区各地流传至今。藏族历史记载中,有关箭的最广为流传的故事,是九世纪时僧人拉隆贝吉多杰用箭暗杀了抑制佛教的朗达玛。随后,僧人逃亡到安多尖扎,并在那里埋藏了箭与弓。虽然这个故事有诸多争议,⁵但是尖扎的制箭工艺在2018年入选了青海省级非物质文化遗产名录。⁶这个故事也被重新建构以服务于当下文化保护和经济发展的目标。

“箭说”细致描写了做箭的过程,以及箭的各个部分所代表的意义。叙述始于箭的主要组成部分——制做箭杆的竹子。接着详细讲述了如何选择最好的竹子,以及在丛林中如何甄别和采伐竹子。当竹子被运送到制做箭的工坊,叙述开始描绘箭的其他组成部分,以及装饰箭所使用的各种物品及其所代表的意义。

本篇提及了在阿乃日达中存放着的不同种类的箭。阿乃日达是在客厅中专门设计的存放箭的木柜,通常被译为“地祇”或“本主”。一般而言,阿乃日达内部有三种箭<图 6>。第一种被称为“赞箭”(བཙན་མདུལ་)或“神箭”,当地人认为它以鹏的羽毛为箭翎。赞箭代表家中男性一脉逝去先人的灵魂,很少会被外人看到。每年新年时,家人会为此箭献一条新的哈达。

第二种叫做“央箭”(གཡང་མདུལ་),由鹰羽装饰,常被译为“福箭”,是守护家庭财富与兴旺的重要物品。当家中卖出牲畜时,它们的毛会被绑在央箭上,表示希望财富可以留下来,同时期冀这些牲畜来生转世为人(从佛教的角度而言)。和赞箭不同,央箭可以放在阿乃日达外面,通常在僧人做仪式时使用。它也会出现在新娘离开娘家时的“唤福”(གཡང་འགྲུགས་)仪式中。当新郎家迎接新娘时,财富也需要通过央箭被接纳。除了婚礼,央箭也用于村子的“唤福”(རྒྱལ་ཁྲིམས་གཡང་འབྲོད་)仪式中<图 7>。

第三种由猫头鹰的羽毛装饰的箭叫做“箭矢”(འཕེན་མདུལ་),常用于新年的射箭比赛。届时,每家每户会从阿乃日达取出三支箭矢来参加比赛。射箭比赛对新婚夫妻尤为重要。新郎需要射出三支箭。如果中靶,寓意他将会拥有一个儿子并且生活富足。众人会将切玛中的青稞面抹在他头上以示庆祝。如今,人们使用专业的箭与弓来参加新年射箭比赛。如导论中已述,当箭矢在婚礼上被五彩丝绸包裹时,就变成了代表生殖力的箭。新娘父母将其赠予新郎,承载着他们对新婚夫妻早日生子的美好祝福。

在婚礼上,通常会唱起“箭说”。为了从新娘父母那里取得箭,新郎的伴郎必须回答老者们从释巴中提出的一系列问题,最常问到的便是关于箭的内容。近年来,由于可以唱释巴的年轻人越来越少,红包(而非歌)会献给老者们以换取箭。在新年聚会时,人们会将箭从长者传递到年纪最小的男孩儿手中,本篇也会随之被唱起。

“箭说”也凸显了藏族社会中“尚”与“擦”之间的重要关系。这两个词按字面通常被理解为甥舅关系,然而对他们的解读不应该只拘泥于文字表面,其文化与社会意涵在“大臣噶尔东赞”、“送亲辞”以及“迎亲辞”中会有进一步的讨论。

尾注

- 1 Robert Beer, *The Handbook of Tibetan Buddhist Symbols* (Chicago and London: Serindia Publications, 2003), pp. 117–20.
- 2 Tashi Tsering Josayma, ‘*Khra ring bog gi bshad pa* and Other Material on the Matchlock’, in *Defence and Offence: Armour and Weapons in Tibetan Culture*, ed. by Federica Venturi and Alice Travers (Annali di Ca’ Foscari. Serie orientale, 2021) pp. 861–932 (pp. 903–05).
- 3 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols (Kathmandu: Mandala Book Point, 1997–2014), I (1997), p. 150.
- 4 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols, I (1997), pp. 147–48.
- 5 Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, 3 vols, II (2005), pp. 25–29; Sam van Schaik, ‘The Decline of Buddhism I: Was Lang Darma a Buddhist?’, *Early Tibet: Notes, Thoughts and Fragments of Research on the History of Tibet*, (2008), <https://earlytibet.com/2008/02/28/lang-darma/>
- 6 青海省人民政府, “关于公布青海省第五批省级非物质文化遗产代表作名录的通知”, (2018), http://www.qinghai.gov.cn/xxgk/xxgk/fd/zfwj/201801/t20180129_28408.html

མདའ་བཤད།

Arrow

箭说

དྲི།

Question:

问

གནམ་སྐྱ་རེངས་སངས་སེ་ལངས་དུས་ལ།¹

At the break of dawn,

是时天之既白兮

ཆ་བོ་ཡུལ་ལ་འགོ་རྒྱ་རེད།²The nephew [the wife taker] will be heading back to his home.¹

外甥将欲归家矣

སྒྲིང་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་མདའ་ཞིག་དགོས།³

An arrow must be tied at his waist.

腰间需系箭一支

མདའ་མེད་ན་སྒྲིང་པ་སྟོང་བ་རེད།⁴

Without an arrow, his waist would be empty.

若无箭则腰间空

ཞང་གཞི་བདག་ཡར་བཞུགས་ནང་དུ་ན།⁵In the *anyé zhidak* of the maternal uncle's [the wife giver] household,

舅屋阿乃日达兮

མདའ་འདི་མོ་འདྲ་འདྲ་གསུམ་ཡོད་རེད།⁶There are three such arrows.²

有箭如是者三支

མདའ་ཆེ་གན་ཞང་གི་བཙན་མདའ་རེད།⁷The large one is the maternal uncle's *tsen* arrow.

大者舅之神箭也

¹ UN, FY: གནམ་སྐྱ་རེངས་སངས་སེ་ལངས་དུས་ལ། TR: གནམ་སྐྱ་རེངས་སངས་སེ་ལངས་དུས་ཀྱི། ED: གནམ་སྐྱ་རེངས་སངས་སེ་ལངས་དུས་ལ།

² UN, FY: ཆ་བོ་ཡུལ་ལ་འགོ་རྒྱ་རེད། TR: ང་ཆ་བོ་ཡུལ་ལ་འགོ་རྒྱ་ཡིན།

³ UN, TR, FY: སྒྲིང་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་མདའ་ཞིག་དགོས། ED: སྒྲིང་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་མདའ་ཞིག་དགོས།

⁴ UN, TR: མདའ་མེད་ན་སྒྲིང་པ་སྟོང་བ་རེད། FY: མདའ་མེད་ན་སྒྲིང་པ་སྟོང་པ་རེད།

⁵ ZG: ཞང་གཞི་བདག་ཡར་བཞུགས་ནང་དུ་ན།

⁶ ZG: མདའ་འདི་མོ་འདྲ་འདྲ་གསུམ་ཡོད་རེད།

⁷ ZG: མདའ་ཆེ་གན་ཞང་གི་བཙན་མདའ་རེད།

མདའ་འབྲིང་གན་ཞང་གི་གཡང་མདའ་རེད།⁸ 中者舅之福箭也

The medium one is the maternal uncle's auspicious arrow.

མདའ་ཚུང་གན་ཞང་གི་འཕེན་མདའ་རེད།⁹ 小者舅之箭矢也

The small one is the maternal uncle's shooting arrow.

ཚ་ཁྱོད་ལ་རང་མདའ་མི་སྣང་ཟེར།¹⁰ 无有甥所求之箭

Nephew, the arrow that you have requested is not available.

ལན། 答

Answer:

གཉན་མ་རྒྱལ་སྒྲོམ་རའི་ཚུལ་བཟུང་ནས།¹¹ 箭如阿念玛卿兮

[The arrow is] like *nyen Machen Pomra* (Anyé Machen),

ཞང་ནས་འཕེན་པའི་མདའ་ཞིག་ཡིན།¹² 舅父所射之箭也

Which is the maternal uncle's shooting arrow;

ཚ་བོར་འདོགས་པའི་མདའ་ཞིག་ཡིན།¹³ 外甥所佩之箭矣

Which shall be the one worn by the nephew.

ཞང་གཞི་བདག་ཡར་བཞུགས་ནང་དུ་ན།¹⁴ 舅屋阿乃日达兮

In the *anyé zhidak* of the maternal uncle's household,

⁸ ZG: མདའ་འབྲིང་གན་ཞང་གི་གཡང་མདའ་རེད།

⁹ ZG: མདའ་ཚུང་གན་ཞང་གི་འཕེན་མདའ་རེད།

¹⁰ ZG: ཚ་ཁྱོད་ལ་རང་མདའ་མི་སྣང་ཟེར།

¹¹ UN, FY: གཉན་མ་ཆེན་སྒྲོམ་རའི་ཚུལ་བཟུང་ནས། TR: གཉན་མ་རྒྱལ་སྒྲོམ་རའི་ཚུལ་བཟུང་ནས།

¹² MT: ཞང་ནས་འཕེན་པའི་མདའ་ཞིག་ཡིན། UN: ཞང་ལ་འཕངས་བའི་མདའ་ཞིག་ཡིན། TR: ཏུས་ན་ནིང་འཕངས་པའི་མདའ་གཅིག་ཡིན། FY: ཞང་ལ་འཕངས་བའི་མདའ་གཅིག་ཡིན།

¹³ UN: ཚ་བོར་ད་ལོ་འདོགས་པའི་མདའ་ཞིག་ཡིན། FY: ཚ་བ་ད་ལོ་འདོདས་པའི་མདའ་ཞིག་ཡིན། ED: ཚ་བོར་འདོགས་པའི་མདའ་ཞིག་ཡིན།

¹⁴ ZG: ཞང་གཞི་བདག་ཡར་བཞུགས་ནང་དུ་ན།

མདའ་འདི་མོ་འདྲ་འདྲ་གསུམ་ཡོད་ཅེད།¹⁵

There are three such arrows.

有箭如是者三支

མདའ་ཆེ་གན་ཞང་གི་བཙན་མདའ་ཅེད།¹⁶

The large one is the maternal uncle's *tsen* arrow.

大者舅之神箭也

མདའ་འབྲིང་གན་ཞང་གི་གཡང་མདའ་ཅེད།¹⁷

The medium one is the maternal uncle's auspicious arrow.

中者舅之福箭也

མདའ་རྒྱུང་གན་ཆ་ཡི་རང་མདའ་ཅེད།¹⁸

The small one shall be the nephew's arrow.

小者外甥所求箭

མདའ་ཆ་ལ་འདི་ནས་བྱིན་དང་ན།¹⁹

If the arrow is bestowed upon the nephew,

若予小箭于外甥

ཆ་ཡུལ་ཕྱོགས་ཡུལ་ལ་སོང་ནས་ནི།²⁰

After the nephew has returned to his home,

外甥归家之后也

ཁྱེད་ནས་གཞི་བདག་ཡར་བཞུགས་ནང་།²¹

It shall be placed in his own *anyé zhidak*.

置箭于其日达内

གཡང་གླེང་བང་རིམ་གསུམ་ནང་ན།²²

The *yang* holder [in his *anyé zhidak*] has three levels.³

三层福柜之上也

¹⁵ ZG: མདའ་འདི་མོ་འདྲ་འདྲ་གསུམ་ཡོད་ཅེད།

¹⁶ ZG: མདའ་ཆེ་གན་ཞང་གི་བཙན་མདའ་ཅེད།

¹⁷ ZG: མདའ་འབྲིང་གན་ཞང་གི་གཡང་མདའ་ཅེད།

¹⁸ ZG: མདའ་རྒྱུང་གན་ཆ་ཡི་རང་མདའ་ཅེད།

¹⁹ ZG: མདའ་ཆ་ལ་འདི་ནས་བྱིན་དང་ན།

²⁰ ZG: ཆ་ཡུལ་ཕྱོགས་ཡུལ་ལ་སོང་ནས་ནི།

²¹ ZG: ཁྱེད་ནས་གཞི་བདག་ཡར་བཞུགས་ནང་།

²² ZG: གཡང་གླེང་བང་རིམ་གསུམ་ནང་ན།

བང་རིམ་དང་པོའི་ཐོག་ན་ནི།²³

Upon the first level,

于其首层之上兮

མདའ་འདི་མོ་འདྲ་འདྲ་བཅུགས་ནས་སྤང་།²⁴

The arrow shall be placed.

插此箭于其上矣

བང་རིམ་གཉིས་པའི་ཐོག་ན་ནི།²⁵

Upon the second level,

于其二层之上兮

ཆུ་སྟོན་པོའི་མཆོད་པ་ཕུལ་ནས་སྤང་།²⁶

Water offerings shall be made.

敬奉淨水其上矣

བང་རིམ་གསུམ་པའི་ཐོག་ན་ནི།²⁷

Upon the third level,

于其三层之上兮

མར་སེར་པོའི་མཆོད་མེ་བཞག་ནས་སྤང་།²⁸

Butter lamps shall be offered.

供上金色酥油灯

ཐོན་དུ་ཐོས་གསུམ་ཟུར་ནས་སྤང་།²⁹

Three sticks of incense shall be offered in front [of the *anyé zhidak*].

其前尚香三支兮

ཐོན་དུ་ཕུག་གསུམ་འཆལ་ནས་སྤང་།³⁰

Three prostrations shall be made in front [of the *anyé zhidak*].

其前叩首三次矣

²³ ZG: བང་རིམ་དང་པོའི་ཐོག་ན་ནི།

²⁴ ZG: མདའ་འདི་མོ་འདྲ་འདྲ་བཅུགས་ནས་སྤང་།

²⁵ ZG: བང་རིམ་གཉིས་པའི་ཐོག་ན་ནི།

²⁶ ZG: ཆུ་སྟོན་པོའི་མཆོད་པ་ཕུལ་ནས་སྤང་།

²⁷ ZG: བང་རིམ་གསུམ་པའི་ཐོག་ན་ནི།

²⁸ ZG: མར་སེར་པོའི་མཆོད་མེ་བཞག་ནས་སྤང་།

²⁹ ZG: ཐོན་དུ་ཐོས་གསུམ་ཟུར་ནས་སྤང་།

³⁰ ZG: ཐོན་དུ་ཕུག་གསུམ་འཆལ་ནས་སྤང་།

དྲི།

问

Question:

མདའ་དེ་ལ་བཙའ་ཆགས་ཨེ་ཡོད་ཟེ།³¹

彼箭箭簇锈损耶

Is the arrow [head] rusty?

སྒོ་དེ་ལ་སྟུ་ཆད་ཨེ་ཡོད་ཟེ།³²

彼箭箭翎残缺耶

Is the feather incomplete?

སྟུག་དེ་ལ་ཀྱག་ཀྱོག་ཨེ་ཡོད་ཟེ།³³

彼箭箭身弯曲耶

Is the shaft bent?

སྟུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བེལ་བ་མེད།

歌徐陈之莫匆促

Please sing the song slowly, there is no hurry.

ལན།

答

Answer:

མདའ་དེ་ལ་བཙའ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཟེ།³⁴

彼箭箭簇未锈损

The arrow [head] is not rusty.

སྒོ་དེ་ལ་སྟུ་ཆད་མེད་ཀྱི་ཟེ།³⁵

彼箭箭翎未残缺

The feather is not incomplete.

³¹ UN: མདའ་དེ་བཙའ་ཆགས་ཨེ་ཡོད་ཟེ། TR: མདའ་དེ་ལ་བཙའ་ཆགས་ཨེ་ཡོད་ཟེ། FY: མདའ་དེ་ལ་བཙའ་ཆགས་ཨེ་ཡོད་ཟེ།

³² UN, FY: སྒོ་དེ་ལ་སྟུ་ཆད་ཨེ་ཡོད་ཟེ། TR: སྒོ་དེ་ལ་སྟུ་ཆད་ཨེ་ཡོད་ཟེ།

³³ UN: སྟུག་དེ་ལ་ཀྱག་ཀྱོག་ཨེ་ཡོད་ཟེ། TR: སྟུག་དེ་ལ་ཀྱག་ཀྱོག་ཨེ་ཡོད་ཟེ། FY: སྟུག་དེ་ལ་ཀྱག་ཀྱོག་ཨེ་ཡོད་ཟེ།

³⁴ UN: མདའ་དེ་ལ་བཙའ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཟེ། TR: མདའ་དེ་ལ་བཙའ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཟེ། FY: མདའ་དེ་ལ་བཙའ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཟེ།

³⁵ UN: སྒོ་དེ་ལ་སྟུ་ཆད་མེད་ཀྱི་ཟེ། TR: སྒོ་དེ་ལ་སྟུ་ཆད་མེད་ཀྱི་ཟེ། FY: སྒོ་དེ་ལ་སྟུ་ཆད་མེད་ཀྱི་ཟེ།

སྐྱག་དེ་ལ་ཀྱག་ཀྱིག་མེད་ཀི་ཟེར།³⁶

The shaft is not bent.

彼箭箭身未弯曲

མདའ་དེ་ཡི་ཁ་སྤྲད་ཚང་བསྟན་ཡོད།³⁷

The arrow is intact.

彼箭品相完好也

སྒྲིབ་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་མདའ་ཞིག་རེད།³⁸

It is the one that is tied to [the nephew's] waist.

腰间所系之箭矣

སྐྱ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

ད་མདའ་རེ་བཤད་ན་སྐྱག་རེ་བཤད།³⁹

Now, shall we tell of the arrow or the bamboo?

释箭抑或释竹兮

སྐྱ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྗེས་ན་ཡོད།

Sing it slowly, and more songs will follow.

有歌相继徐徐咏

³⁶ UN: སྐྱག་དེ་ལ་ཀྱག་ཀྱིག་མེད་གི་ཟེར། TR: སྐྱག་དེ་ལ་ཆག་སྐྱོན་མེད་ཀི་ཟེར། FY: སྐྱག་དེ་ལ་ཀྱག་ཀྱིག་མེད་ཀི་ཟེར།

³⁷ UN, FY: མདའ་དེ་ཡི་ཁ་སྤྲད་ཚང་བསྟན་ཡོད། TR: མདའ་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་ཡོད། ED: མདའ་དེ་ཡི་ཁ་སྤྲད་ཚང་བསྟན་ཡོད།

³⁸ UN: སྒྲིབ་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་མདའ་གཅིག་རེད། TR, FY: སྒྲིབ་ལ་འདོགས་རྒྱུ་མདའ་གཅིག་རེད། ED: སྒྲིབ་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་མདའ་ཞིག་རེད།

³⁹ MT: ད་མདའ་རེ་བཤད་ན་སྐྱག་རེ་བཤད། UN, TR, FY: མདའ་བཤད་ཕྱིད་དམ་སྐྱག་བཤད་ཕྱིད།

ལན།

答

Answer:

མདའ་རེ་མི་བཤད་སྐྱུག་རེ་བཤད།⁴⁰

非释箭也释竹矣

Let's tell of the bamboo first, rather than the arrow.

དྲི།

问

Question:

སྐྱུག་ཆད་པ་ག་རུ་ཆད་ནི་རེད།⁴¹

竹者源于何处耶

Where did bamboo originate?

སྐྱུག་བབས་པ་ག་རུ་བབས་ནི་རེད།⁴²

竹者生根何处耶

Where did bamboo take root?

སྐྱུག་སྐྱེས་པ་ག་རུ་སྐྱེས་ནི་རེད།⁴³

竹者长于何处耶

Where did bamboo grow?

ལན།

答

Answer:

སྐྱུག་ཆད་པ་རྒྱ་གར་ཡུལ་ནས་ཆད།⁴⁴

竹者源于天竺也

Bamboo originated in the land of India.

⁴⁰ MT: མདའ་རེ་མི་བཤད་སྐྱུག་རེ་བཤད། UN, FY: མདའ་བཤད་མི་བྱེད་སྐྱུག་བཤད་བྱེད། TR: མདའ་བཤད་མི་དགོས་སྐྱུག་བཤད་བྱོས།

⁴¹ MT: སྐྱུག་ཆད་པ་ག་རུ་ཆད་ནི་རེད། UN: སྐྱུག་ཆད་པ་གང་ནས་ཆད་ནི་རེད། TR: སྐྱུག་མཆད་པ་གང་ནས་མཆད་པ་རེད།

⁴² MT: སྐྱུག་བབས་པ་ག་རུ་བབས་ནི་རེད། UN: སྐྱུག་འདེབས་པ་གང་ནས་བཏབ་ནི་རེད།

⁴³ MT: སྐྱུག་སྐྱེས་པ་ག་རུ་སྐྱེས་ནི་རེད། UN: སྐྱུག་སྐྱེས་པ་གང་ནས་སྐྱེས་ནི་རེད། TR: སྐྱུག་སྐྱེས་པ་གང་ནས་སྐྱེས་པ་རེད། FY: སྐྱུག་སྐྱེས་པ་གང་དུ་སྐྱེས་ནི་རེད།

⁴⁴ MT, UN: སྐྱུག་ཆད་པ་རྒྱ་གར་ཡུལ་ནས་ཆད། TR: སྐྱུག་མཆད་པ་རྒྱ་གར་ཡུལ་ནས་མཆད།

བབས་པ་བལ་པོའི་ས་རུ་བབས།⁴⁵

竹者生根尼泊尔

Bamboo took root in the land of Nepal.

སྦྱེས་པ་ནགས་རྩུང་ཁོད་དུ་སྦྱེས།⁴⁶

竹者长于小林间

Bamboo grew in the grove.

དྲི།

问

Question:

སྦྱུག་གི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་།⁴⁷

竹之种何以现耶

How did the bamboo seed emerge?

སྦྲ་ཡི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་།⁴⁸

藤之种何以现耶

How did the cane seed emerge?

ལྕགས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་།⁴⁹

铁之种何以现耶

How did the iron seed emerge?

སྦྱ་དལ་མོ་ཡོངས་དང་རྗེས་ན་ཡོད།

有歌相继徐徐咏

Sing it slowly, and more songs will follow.

⁴⁵ MT: བབས་པ་བལ་པོའི་ས་རུ་བབས། UN, FY: སྦྱུག་འདེབས་པ་བལ་པོ་ཡུལ་ནས་བྱལ།⁴⁶ MT: སྦྱེས་པ་ནགས་རྩུང་ཁོད་དུ་སྦྱེས། UN: སྦྱུག་སྦྱེས་པ་ནགས་རྩུང་ཁོད་ནས་སྦྱེས། TR: སྦྱུག་སྦྱེས་པ་རྩུང་ཁོད་ནས་སྦྱེས། FY: སྦྱུག་སྦྱེས་པ་ནགས་རྩུང་ཁོད་དུ་སྦྱེས།⁴⁷ MT, TR: སྦྱུག་གི་ས་བོན་ཅི་ཞིག་རེད། UN: སྦྱུག་གི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་། FY: སྦྱུག་གི་ས་བོན་ཅི་ཞིག་ཡོང་། ED: སྦྱུག་གི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་།⁴⁸ MT: སྦྲ་ཡི་ས་བོན་ཅི་ཞིག་རེད། UN: སྦྲ་ཡི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་། TR: སྦྲ་ཡི་ས་བོན་ཅི་ཞིག་རེད། FY: སྦྲ་ཡི་ས་བོན་ཅི་ཞིག་ཡོང་། ED: སྦྲ་ཡི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་།⁴⁹ MT: ལྕགས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་ཞིག་རེད། UN: ལྕགས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་། FY: ལྕགས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་ཞིག་ཡོང་། ED: ལྕགས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་བྱེད་ཡོང་།

ལན།

答

Answer:

སྐྱག་གི་ས་བོན་བཤད་རྒྱ་ན།⁵⁰

言竹之种何以现

Speaking of the bamboo seed,

ཕུག་གི་ལྷ་བྱ་གོང་མོ་དེས།⁵¹

深谷之中雪鸡也

The snow grouse of the deep valley,

སྐྱག་མའི་ས་བོན་ཁུར་བཟུང་ཡོད།⁵²

衔来竹之种子也

Carried the bamboo seed,

ལྷོ་སྐད་ནགས་ལ་བཏབ་བཞག་ཡོད།⁵³

撒于南下林中矣

And cast it in the southern lower forest.

སྐྱ་ཡི་ས་བོན་བཤད་རྒྱ་ན།⁵⁴

言藤之种何以现

Speaking of the cane seed,

བར་གྱི་ངང་བ་མེར་པོ་དེས།⁵⁵

中部之斑头雁也

The yellow swan of the middle region,

སྐྱ་ཡི་ས་བོན་ཁུར་བཟུང་ཡོད།⁵⁶

衔来藤之种子也

Carried the cane seed,

⁵⁰ MT: སྐྱག་གི་ས་བོན་བཤད་རྒྱ་ན།⁵¹ MT, UN, FY: ཕུག་གི་ལྷ་བྱ་གོང་མོ་དེས། TR: ཕུག་གི་ལྷ་བྱ་གུང་མོ་དེས།⁵² MT: སྐྱག་མའི་ས་བོན་ཁུར་བཟུང་ཡོད། UN, FY: སྐྱག་མའི་ས་བོན་ཁུར་ནས་ཡོད། TR: སྐྱག་མའི་ས་བོན་ཁུར་ནས་འོངས།⁵³ MT: ལྷོ་སྐད་ནགས་ལ་བཏབ་བཞག་ཡོད། UN, FY: ལྷོ་སྐད་ནགས་ལ་བཏབ་ཉེ་བཞག TR: ལྷོ་སྐད་ནགས་ལ་བཏབ་ནས་བཞག།⁵⁴ MT: སྐྱ་ཡི་ས་བོན་བཤད་རྒྱ་ན།⁵⁵ UN: བར་གྱི་ངང་བ་པུ་ཁྱ་ཡིས། TR: བར་གྱི་ངང་བ་མེར་པོ་དེས། FY: བར་གྱི་ངང་བ་པུ་ཁྱ་ཡིས།⁵⁶ MT: སྐྱ་ཡི་ས་བོན་ཁུར་བཟུང་ཡོད། UN, FY: སྐྱ་ཡི་ས་བོན་ཁུར་ཏེ་འོངས། TR: སྐྱ་ཡི་ས་བོན་ཁུར་ནས་འོངས།

ལྷོ་ཡི་བྲག་ངོར་བཏབ་བཞག་ཡོད།⁵⁷

And cast it on the southern cliff.

撒于南崖之上矣

ལྷགས་ཀྱི་ས་བོན་བཤད་རྩུ་ན།⁵⁸

Speaking of the iron seed,

言铁之种何以现

སྤང་གྱི་འདྲེ་བྱ་གཤོག་པ་དེས།⁵⁹

The devilish bird of the lower part,

下部之魔翅雀也

ལྷགས་ཀྱི་ས་བོན་ཁུར་བསྐད་ཡོད།⁶⁰

Carried the iron seed,

衔来铁之种子也

སྤྱེད་མོས་ཚལ་དུ་བཏབ་བཞག་ཡོད།⁶¹

And cast it in the grove.

撒于园林之中矣

སླུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི

Question:

问

སྦྱག་དཀར་པོ་དམར་པོ་སེར་པོ་གསུམ།⁶²

There are three different coloured bamboos: white, red, and yellow.

竹者白赤金三色

⁵⁷ MT: ལྷོ་ཡི་བྲག་ངོར་བཏབ་བཞག་ཡོད། UN, FY: ལྷོ་བྲག་ངོར་ལ་བཏབ་སྟེ་བཞག་ TR: ལྷོ་ཡི་ངོས་ལ་བཏབ་ནས་བཞག་

⁵⁸ MT: ལྷགས་ཀྱི་ས་བོན་བཤད་རྩུ་ན།

⁵⁹ MT, UN, FY: སྤང་གྱི་འདྲེ་བྱ་གཤོག་པ་དེས།

⁶⁰ MT: ལྷགས་ཀྱི་ས་བོན་ཁུར་བསྐད་ཡོད། UN: ལྷགས་ཀྱི་ས་བོན་ཁུར་ཏེ་འོངས། FY: ལྷགས་ཡི་ས་བོན་ཁུར་ཏེ་འོངས།

⁶¹ MT: སྤྱེད་མོས་ཚལ་དུ་བཏབ་བཞག་ཡོད། UN, FY: སྤྱེད་མོས་ཚལ་དུ་བཏབ་སྟེ་བཞག་

⁶² MT, UN, FY: སྦྱག་དཀར་པོ་དམར་པོ་སེར་པོ་གསུམ། TR: སྦྱག་དཀར་འོད་མར་འོད་སེར་འོད་གསུམ།

ལྷུག་དཀར་པོའི་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད།⁶³
Where does white bamboo grow?

白竹生于何处耶

ལྷུག་དམར་པོའི་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད།⁶⁴
Where does red bamboo grow?

赤竹生于何处耶

ལྷུག་སེར་པོའི་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད།⁶⁵
Where does yellow bamboo grow?

金竹生于何处耶

ལན།
Answer:

答

ལྷུག་དཀར་པོའི་ས་འཛིན་ཉིན་ན་ཡོད།⁶⁶
White bamboo grows on the sunny side of the mountain.

白竹生于阳山也

ལྷུག་དམར་པོའི་ས་འཛིན་སྲིབ་ན་ཡོད།⁶⁷
Red bamboo grows on the shady side of the mountain.

赤竹生于阴山也

ལྷུག་སེར་པོའི་ས་འཛིན་གཤོང་ན་ཡོད།⁶⁸
Yellow bamboo grows in ravines between mountains,

金竹生于凹谷也

ཉིན་སྲིབ་གཉིས་ཀའི་མཆམས་ན་ཡོད།⁶⁹
Where the sunny and shady sides border each other.

阴山阳山相会处

⁶³ MT: ལྷུག་དཀར་པོ་གང་གི་ས་འཛིན་རེད། UN: ལྷུག་དཀར་པོའི་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད། TR, FY: ལྷུག་དཀར་པོ་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད།

⁶⁴ MT: ལྷུག་དམར་པོ་གང་གི་ས་འཛིན་རེད། UN: ལྷུག་དམར་པོའི་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད། TR, FY: ལྷུག་དམར་པོ་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད།

⁶⁵ MT: ལྷུག་སེར་པོ་གང་གི་ས་འཛིན་རེད། UN: ལྷུག་སེར་པོའི་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད། TR, FY: ལྷུག་སེར་པོ་ས་འཛིན་གང་ན་ཡོད།

⁶⁶ MT, UN: ལྷུག་དཀར་པོའི་ས་འཛིན་ཉིན་ན་ཡོད། TR, FY: ལྷུག་དཀར་པོ་ས་འཛིན་ཉིན་ན་ཡོད།

⁶⁷ MT, UN: ལྷུག་དམར་པོའི་ས་འཛིན་སྲིབ་ན་ཡོད། TR, FY: ལྷུག་དམར་པོ་ས་འཛིན་སྲིབ་ན་ཡོད།

⁶⁸ MT, UN: ལྷུག་སེར་པོའི་ས་འཛིན་གཤོང་ན་ཡོད། TR, FY: ལྷུག་སེར་པོ་ས་འཛིན་གཤོང་ན་ཡོད།

⁶⁹ MT, UN, FY: ཉིན་སྲིབ་གཉིས་ཀའི་མཆམས་ན་ཡོད། TR: ཉིན་སྲིབ་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་ན་ཡོད།

དྲི།

问

Question:

སྤྱག་འབྲག་ནི་མ་བརྩག་གང་གིས་གསོས།⁷⁰

竹弗冻乎孰蔽耶

What warms bamboo, protecting it from the cold?

སྤྱག་ལྟོགས་ནི་མ་བརྩག་གང་གིས་གསོས།⁷¹

竹弗饥乎孰育耶

What breeds bamboo, protecting it from hunger?

སྤྱག་སྒོམ་ནི་མ་བརྩག་གང་གིས་གསོས།⁷²

竹弗渴乎孰哺耶

What nurtures bamboo, protecting it from thirst?

སྤྱ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

歌徐陈之莫匆促

Please sing the song slowly, there is no hurry.

ལན།

答

Answer:

སྤྱག་འབྲག་ནི་མ་བརྩག་ས་ཡིས་གསོས།⁷³

竹弗冻乎地蔽之

The earth warms bamboo, protecting it from the cold.

སྤྱག་ལྟོགས་ནི་མ་བརྩག་གནམ་གྱིས་གསོས།⁷⁴

竹弗饥乎天育之

The sky breeds bamboo, protecting it from hunger.

⁷⁰ MT: སྤྱག་འབྲག་ནི་མ་བརྩག་གང་གིས་གསོས། UN, FY: སྤྱག་འབྲག་ནི་མ་སོང་གང་གིས་རུམ། TR: སྤྱག་འབྲག་
དུ་མ་བརྩག་སུ་ཡིས་རུམ།

⁷¹ MT: སྤྱག་ལྟོགས་ནི་མ་བརྩག་གང་གིས་གསོས། UN, FY: སྤྱག་ལྟོག་ནི་མ་སོང་གང་གིས་གསོས། TR: སྤྱག་ལྟོགས་
གི་མ་བརྩག་སུ་ཡིས་གསོས།

⁷² MT: སྤྱག་སྒོམ་ནི་མ་བརྩག་གང་གིས་གསོས།

⁷³ MT: སྤྱག་འབྲག་ནི་མ་བརྩག་ས་ཡིས་གསོས། UN, FY: སྤྱག་འབྲག་ནི་མ་སོང་ས་ཡིས་རུམ། TR: སྤྱག་འབྲག་གི་
མ་བརྩག་ས་ཡིས་རུམ།

⁷⁴ MT: སྤྱག་ལྟོགས་ནི་མ་བརྩག་གནམ་གྱིས་གསོས། UN, FY: སྤྱག་ལྟོག་ནི་མ་སོང་གནམ་གྱིས་གསོས། TR: སྤྱག་
ལྟོགས་གི་མ་བརྩག་གནམ་གྱིས་གསོས།

སྐྱག་སྒོམ་ནི་མ་བཅུག་ཚུ་ཡིས་གསོས།⁷⁵

竹弗渴乎水哺之

The water nurtures bamboo, protecting it from thirst.

ལྷུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to the song.

དྲི།

问

Question:

སྐྱག་ས་འོག་ལ་བསྐྱད་ནས་ཅི་འདྲ་རེད།⁷⁶

竹生地下需几时

How long does bamboo take to grow underground?

ས་ཁ་ལ་འབྱས་ནས་ཅི་འདྲ་རེད།⁷⁷

破土萌发需几时

How long does bamboo take to sprout and reach the earth's surface?

ན་ཡིས་གོ་ནས་ཅི་འདྲ་རེད།⁷⁸

耳中听闻需几时

How long do ears take to hear [bamboo growing]?

མིག་གིས་མཐོང་ནས་ཅི་འདྲ་རེད།⁷⁹

目中所见需几时

How long do eyes take to see [bamboo growing]?

ལན།

答

Answer:

སྐྱག་ས་འོག་ལ་བསྐྱད་ནས་ལོ་གསུམ་རེད།⁸⁰

竹生地下三年兮

It takes three years for bamboo to grow underground.

⁷⁵ MT: སྐྱག་སྒོམ་ནི་མ་བཅུག་ཚུ་ཡིས་གསོས།

⁷⁶ MT: སྐྱག་ས་འོག་ལ་བསྐྱད་ནས་ཅི་འདྲ་རེད། UN, FY: སྐྱག་ས་འོག་བསྐྱད་ནས་ཅི་འདྲ་རེད། TR: སྐྱག་ས་ཅུ་བསྐྱད་ན་ཅི་འདྲ་རེད།

⁷⁷ MT: ས་ཁ་ལ་འབྱས་ནས་ཅི་འདྲ་རེད། UN, FY: ས་ཁ་བྱད་ནས་ཅི་འདྲ་རེད། TR: ས་ཁར་བྱད་ནས་ཅི་འདྲ་རེད།

⁷⁸ UN, FY: ན་ཡིས་གོ་ནས་ཅི་འདྲ་རེད།

⁷⁹ MT, FY: མིག་གིས་མཐོང་ནས་ཅི་འདྲ་རེད།

⁸⁰ MT: སྐྱག་ས་འོག་ལ་བསྐྱད་ནས་ལོ་གསུམ་རེད། UN: སྐྱག་ས་འོག་བསྐྱད་ནས་ལོ་གསུམ་རེད། TR: སྐྱག་ས་ཅུ་བསྐྱད་ནས་ལོ་གསུམ་རེད། FY: སྐྱག་ས་འོག་བསྐྱད་ནས་ལོ་གསུམ་རེད།

ས་ཁ་ལ་འབྱས་ནས་ཟླ་གསུམ་རེད།⁸¹

破土萌发三月也

It takes three months for bamboo to sprout and reach the earth's surface.

རྩ་ཡིས་གོ་ནས་ཉིན་གསུམ་རེད།⁸²

耳中听闻三日也

It takes three days for ears to hear [bamboo growing].

མིག་གིས་མཐོང་ནས་དུས་གསུམ་རེད།⁸³

目中所见三时矣

It takes three hours for eyes to see [bamboo growing].

སྒྲ་གྱི་ས་ཡི་མཐོ་བ་ལ།⁸⁴

于下部之坡地兮

On the slope of the lower land,

སྐྱུག་ཐོན་པོ་ལོ་མ་སིལ་སིལ་སིལ།⁸⁵

竹叶青绿丰茂矣

Green bamboo leaves grow luxuriantly.

དྲི།

问

Question:

སྐྱུག་ཆེགས་གཅིག་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།⁸⁶

竹生发至一节兮

At the time bamboo reaches its first node,

གང་དང་གང་གི་དབྱ་ལྟ་རེད།⁸⁷

孰与孰之战神耶

Which war god does it represent?

⁸¹ MT: ས་ཁ་ལ་འབྱས་ནས་ཟླ་གསུམ་རེད། UN, FY: ས་ཁ་བྱད་ནས་ལོ་གསུམ་རེད། TR: ས་ཁར་བྱད་ནས་ལོ་གསུམ་རེད།

⁸² MT, UN, FY: རྩ་ཡིས་གོ་ནས་ཉིན་གསུམ་རེད།

⁸³ MT, UN, FY: མིག་གིས་མཐོང་ནས་དུས་གསུམ་རེད།

⁸⁴ MT: སྒྲ་གྱི་ས་ཡི་མཐོ་བ་ལ།

⁸⁵ MT: སྐྱུག་ཐོན་པོ་ལོ་མ་སིལ་སིལ་སིལ།

⁸⁶ MT: སྐྱུག་ཆེགས་གཅིག་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: སྐྱུག་ཆེགས་གཅིག་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: སྐྱུག་ཆེགས་གཅིག་ཆེགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

⁸⁷ MT: གང་དང་གང་གི་དབྱ་ལྟ་རེད། UN: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་ཡན། TR: གཏམ་པས་གཏམ་པ་ཅི་ལ་གཏམ། FY: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་གཏམ།

ཆོགས་གཉིས་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།⁸⁸

竹生发至二节兮

At the time bamboo reaches its second node,

གང་དང་གང་གི་དབང་ལྷ་རེད།⁸⁹

孰与孰之战神耶

Which war god does it represent?

ཆོགས་གསུམ་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།⁹⁰

竹生发至三节兮

At the time bamboo reaches its third node,

གང་དང་གང་གི་དབང་ལྷ་རེད།⁹¹

孰与孰之战神耶

Which war god does it represent?

ཆོགས་བཞི་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།⁹²

竹生发至四节兮

At the time bamboo reaches its fourth node,

གང་དང་གང་གི་དབང་ལྷ་རེད།⁹³

孰与孰之战神耶

Which war god does it represent?

ཆོགས་ལྔ་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།⁹⁴

竹生发至五节兮

At the time bamboo reaches its fifth node,

⁸⁸ MT: ཆོགས་གཉིས་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: ལྷ་ག་ཆོགས་གཉིས་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ལྷ་ག་ཆོགས་གཉིས་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

⁸⁹ MT: གང་དང་གང་གི་དབང་ལྷ་རེད། UN: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་པན། TR: གཏམ་པས་གཏམ་པ་ཅི་ལ་གཏམ། FY: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་གཏམ།

⁹⁰ MT: ཆོགས་གསུམ་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: ལྷ་ག་ཆོགས་གསུམ་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ལྷ་ག་ཆོགས་གསུམ་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

⁹¹ MT: གང་དང་གང་གི་དབང་ལྷ་རེད། UN: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་པན། TR: གཏམ་པས་གཏམ་པ་ཅི་ལ་གཏམ། FY: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་གཏམ།

⁹² MT: ཆོགས་བཞི་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: ལྷ་ག་ཆོགས་བཞི་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ལྷ་ག་ཆོགས་བཞི་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

⁹³ MT: གང་དང་གང་གི་དབང་ལྷ་རེད། UN: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་པན། TR: གཏམ་པས་གཏམ་པ་ཅི་ལ་གཏམ། FY: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་གཏམ།

⁹⁴ MT: ཆོགས་ལྔ་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: ལྷ་ག་ཆོགས་ལྔ་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ལྷ་ག་ཆོགས་ལྔ་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

གང་དང་གང་གི་དག་ལྟ་རེད།⁹⁵

孰与孰之战神耶

Which war god does it represent?

ཆོགས་བྱུག་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།⁹⁶

竹生发至六节兮

At the time bamboo reaches its sixth node,

གང་དང་གང་གི་དག་ལྟ་རེད།⁹⁷

孰与孰之战神耶

Which war god does it represent?

ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།⁹⁸

竹生发至七节兮

At the time bamboo reaches its seventh node,

གང་དང་གང་གི་དག་ལྟ་རེད།⁹⁹

孰与孰之战神耶

Which war god does it represent?

ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹⁰⁰

竹生发至八节兮

At the time bamboo reaches its eighth node,

གང་དང་གང་གི་དག་ལྟ་རེད།¹⁰¹

孰与孰之战神耶

Which war god does it represent?

⁹⁵ MT: གང་དང་གང་གི་དག་ལྟ་རེད། UN: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་ཡན། TR: གཏམ་པས་གཏམ་པ་ཅི་ལ་གཏམ།
FY: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་གཏམ།

⁹⁶ MT: ཆོགས་བྱུག་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: ཟུག་ཆོགས་བྱུག་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཆོགས་བྱུག་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

⁹⁷ MT: གང་དང་གང་གི་དག་ལྟ་རེད། UN: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་ཡན། TR: གཏམ་པས་གཏམ་པ་ཅི་ལ་གཏམ།
FY: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་གཏམ།

⁹⁸ MT: ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: ཟུག་ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

⁹⁹ MT: གང་དང་གང་གི་དག་ལྟ་རེད། UN: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་ཡན། TR: གཏམ་པས་གཏམ་པ་ཅི་ལ་གཏམ།
FY: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་གཏམ།

¹⁰⁰ MT: ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: ཟུག་ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

¹⁰¹ MT: གང་དང་གང་གི་དག་ལྟ་རེད། UN: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་ཡན། TR: གཏམ་པས་གཏམ་པ་ཅི་ལ་གཏམ།
FY: གཏམ་དང་གཏམ་པས་ཅི་ལ་གཏམ།

ཟུག་ཚེགས་དགུ་ཚེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹⁰²

At the time bamboo reaches its ninth node,

竹生发至九节兮

གང་དང་གང་གི་དགའ་ལྷ་རེད།¹⁰³

Which war god does it represent?

孰与孰之战神耶

སྤྱ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

Please sing the song slowly, there is no hurry.

歌徐陈之莫匆促

ལན།

Answer:

答

ཟུག་ཚེགས་གཅིག་ཚེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹⁰⁴

Bamboo, reaching its first node,

竹生发至一节兮

ཕ་གཅིག་བྱ་གཅིག་དགའ་ལྷ་རེད།¹⁰⁵

Represents the war god of one father and one son.

一父一子之战神

ཚེགས་གཉིས་ཚེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹⁰⁶

Bamboo, reaching its second node,

竹生发至二节兮

ཕ་གཅིག་བྱ་གཉིས་དགའ་ལྷ་རེད།¹⁰⁷

Represents the war god of one father and two sons.

一父二子之战神

¹⁰² UN, FY: ཟུག་ཚེགས་དགུ་ཚེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། ED: ཟུག་ཚེགས་དགུ་ཚེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།

¹⁰³ UN: གང་དང་གང་གི་དགའ་ལྷ་པ་ཕན། TR: གང་པས་གང་པ་ཅི་ལ་གང་། FY: གང་དང་གང་པས་ཅི་ལ་གང་། ED: གང་དང་གང་གི་དགའ་ལྷ་རེད།

¹⁰⁴ MT: ཟུག་ཚེགས་གཅིག་ཚེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN, FY: ཟུག་ཚེགས་གཅིག་ཚེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཚེགས་གཅིག་ཚེགས་ནི་ལོན་པ་དེ།

¹⁰⁵ MT, UN, TR, FY: ཕ་གཅིག་བྱ་གཅིག་དགའ་ལྷ་རེད།

¹⁰⁶ MT: ཚེགས་གཉིས་ཚེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN: ཟུག་ཚེགས་གཉིས་ཚེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཚེགས་གཉིས་ཚེགས་ནི་ལོན་པ་དེ། FY: ཚེགས་གཉིས་ཚེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ།

¹⁰⁷ MT, UN, TR, FY: ཕ་གཅིག་བྱ་གཉིས་དགའ་ལྷ་རེད།

ཆེགས་གསུམ་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹⁰⁸

竹生发至三节兮

Bamboo, reaching its third node,

ཕ་གཅིག་བྱ་གསུམ་དག་ལྟ་རེད།¹⁰⁹

一父三子之战神

Represents the war god of one father and three sons.

ཆེགས་བཞི་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹¹⁰

竹生发至四节兮

Bamboo, reaching its fourth node,

ཕ་གཅིག་བྱ་བཞི་དག་ལྟ་རེད།¹¹¹

一父四子之战神

Represents the war god of one father and four sons.

ཆེགས་ལྔ་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹¹²

竹生发至五节兮

Bamboo, reaching its fifth node,

འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་དག་ལྟ་རེད།¹¹³

是为五大种战神

Represents the war god of the Five Elements.

ཆེགས་དྲུག་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹¹⁴

竹生发至六节兮

Bamboo, reaching its sixth node,

མིའུ་རིགས་དྲུག་དག་ལྟ་རེད།¹¹⁵

是为六氏族战神

Represents the war god of six ancestral clans of Tibet.⁴

¹⁰⁸ MT: ཆེགས་གསུམ་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN: ཟུག་ཆེགས་གསུམ་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཆེགས་གསུམ་ཆེགས་ནི་ལོན་པ་དེ། FY: ཆེགས་གསུམ་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ།

¹⁰⁹ MT, UN, TR, FY: ཕ་གཅིག་བྱ་གསུམ་དག་ལྟ་རེད།

¹¹⁰ MT: ཆེགས་བཞི་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN: ཟུག་ཆེགས་བཞི་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཆེགས་བཞི་ཆེགས་ནི་ལོན་པ་དེ། FY: ཆེགས་བཞི་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ།

¹¹¹ MT, UN: ཕ་གཅིག་བྱ་བཞི་དག་ལྟ་རེད། TR, FY: ཕ་གཅིག་བྱ་བཞི་དག་ལྟ་རེད།

¹¹² MT: ཆེགས་ལྔ་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN: ཟུག་ཆེགས་ལྔ་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཆེགས་ལྔ་ཆེགས་ནི་ལོན་པ་དེ། FY: ཆེགས་ལྔ་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ།

¹¹³ MT, UN, TR, FY: འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་དག་ལྟ་རེད།

¹¹⁴ MT: ཆེགས་དྲུག་ཆེགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN: ཟུག་ཆེགས་དྲུག་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: ཟུག་ཆེགས་དྲུག་ཆེགས་ནི་ལོན་པ་དེ། FY: ཆེགས་དྲུག་ཆེགས་ཀ་ལོན་པ་དེ།

¹¹⁵ MT: མིའུ་རིགས་དྲུག་དག་ལྟ་རེད། UN: མེ་འི་རི་ཡི་དག་ལྟ་རེད། TR: མེ་རི་ཡི་དག་ལྟ་རེད། FY: མེ་འུ་རི་ཡི་དག་ལྟ་རེད།

ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹¹⁶

Bamboo, reaching its seventh node,

竹生发至七节兮

གཤེན་རབ་བསྟན་པའི་དག་ལྟ་རེད།¹¹⁷

Represents the war god of Bon religion.

是为苯教之战神

ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹¹⁸

Bamboo, reaching its eighth node,

竹生发至八节兮

དགུང་རི་གཉན་ཀུན་དག་ལྟ་རེད།¹¹⁹

Represents the war god of the entire *nyen*.

种种念神之战神

སྟུག་ཆོགས་དགུ་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།¹²⁰

Bamboo, reaching its ninth node,

竹生发至九节兮

སྟུག་དེ་ཡི་ཁ་སྤྱད་ཆང་བསྟན་སྣང་།¹²¹

Represents the bamboo reaching full size.

彼竹生长完全矣

སྟུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

¹¹⁶ MT: ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN: སྟུག་ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: སྟུག་ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ། FY: ཆོགས་བདུན་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ།

¹¹⁷ MT: གཤེན་རབ་བསྟན་པའི་དག་ལྟ་རེད། UN, TR, FY: ཤེས་རབ་བསྟན་པའི་དག་ལྟ་རེད།

¹¹⁸ MT: ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར། UN: སྟུག་ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། TR: སྟུག་ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ནི་ལོན་པ་དེ། FY: ཆོགས་བརྒྱད་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ།

¹¹⁹ MT: དགུང་རི་གཉན་ཀུན་དག་ལྟ་རེད། UN, TR, FY: དགུང་རི་གཉན་ཀུན་གྱི་དག་ལྟ་རེད།

¹²⁰ UN, FY: སྟུག་ཆོགས་དགུ་ཆོགས་ཀ་ལོན་པ་དེ། ED: སྟུག་ཆོགས་དགུ་ཆོགས་ཀ་ལོན་དུས་དེར།

¹²¹ MT: སྟུག་དེ་ཡི་ཁ་སྤྱད་ཆང་བསྟན་སྣང་། UN, FY: མདའ་དེ་ཡི་ཆ་རྒྱུན་ལོན་བསྟན་ཡོད། TR: མདའ་དེ་ཡི་ཆ་བྱད་ལོན་པ་ཡིན།

དྲི།

问

Question:

བྱ་ཞེ་རུས་ཅན་དེ་ནགས་ལ་སོང་།¹²²

勤勉儿郎赴山林

The diligent man went to the forest,

ནགས་ལ་སོང་ནས་ཤིང་ཞིག་བཅད།¹²³

赴山林以伐木矣

To chop wood.

ཁ་ཤིང་དང་མ་བྱག་སྐྱག་དང་བྱག་¹²⁴

不见林木见竹兮

He saw bamboo and not wood.

སྐྱག་མ་གཅོད་བྱེད་མིང་གསུམ་ཤོད།¹²⁵

释采竹之三种器

Please elucidate the three tools used for collecting bamboo.

སྐྱག་བཅད་པ་ཅི་ཡིས་བཅད་ནི་རེད།¹²⁶

何器用以砍竹耶

What was used to cut the bamboo?

སྐྱག་བྲེགས་པ་ཅི་ཡིས་བྲེགས་ནི་རེད།¹²⁷

何器用以葺竹耶

What was used to prune the bamboo?

སྐྱག་གཙུས་པ་ཅི་ཡིས་གཙུས་ནི་རེད།¹²⁸

何器用以缚竹耶

What was used to tie the bamboo together?

¹²² MT, UN, TR, FY: བྱ་ཞེ་རུས་ཅན་དེ་ནགས་ལ་སོང་།¹²³ MT: ནགས་ལ་སོང་ནས་ཤིང་ཞིག་བཅད། UN, TR, FY: ལྷོ་སྐྱད་ནགས་ལ་ཤིང་འབྲུ་སོང་།¹²⁴ MT, FY: ཁ་ཤིང་དང་མ་བྱག་སྐྱག་དང་བྱག UN: ཁ་ཤིང་ལ་མ་བྱག་སྐྱག་ལ་བྱག TR: དེ་ཤིང་དང་མ་བྱག་སྐྱག་དང་བྱག¹²⁵ MT: སྐྱག་མ་གཅོད་བྱེད་མིང་གསུམ་ཤོད།¹²⁶ MT: སྐྱག་བཅད་པ་ཅི་ཡིས་བཅད་ནི་རེད། TR: སྐྱག་གཅོད་པ་ཅི་ཡིས་བཅད་ནི་རེད། UN, FY: སྐྱག་གཅོད་པ་ཅི་ཡི་བཅད་ནི་རེད།¹²⁷ MT: སྐྱག་བྲེགས་པ་ཅི་ཡིས་བྲེགས་ནི་རེད། TR: སྐྱག་འབྲེག་པ་ཅི་ཡིས་བྲེགས་ནི་རེད། UN, FY: སྐྱག་འབྲེག་པ་ཅི་ཡི་བྲེགས་ནི་རེད།¹²⁸ MT, TR: སྐྱག་གཙུས་པ་ཅི་ཡིས་གཙུས་ནི་རེད། UN, FY: སྐྱག་གཙུས་པ་ཅི་ཡི་གཙུས་ནི་རེད།

སླུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་ཐེས་ན་ཡོད།

Sing it slowly, and more songs will follow.

有歌相继徐徐咏

ལན།

Answer:

答

སླུག་མ་གཅོད་བྱེད་མིང་གསུམ་དེ།¹²⁹

The three tools for collecting bamboo are as follows:

言采竹之三器兮

སླུག་གཅོད་བྱེད་ལྟ་རེ་ལྟ་རྒྱུང་རེད།¹³⁰

The small axe was used to cut the bamboo.

细斧用以砍竹也

སླུག་འབྲེག་པ་ཟོར་བ་ཐོན་པོས་བྲེགས།¹³¹

The greyish-blue sickle was used to prune the bamboo.

青镰用以葺竹也

སླུག་གཙུས་པ་སྤ་སོར་ལྟ་ཡིས་གཙུས།¹³²

Fingers were used to help tie the bamboo together.

五指以藤缚竹也

སླུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

སླུག་འཁུར་བྱེད་ཅི་ཡིས་ཁུར་ནི་རེད།¹³³

What was used to carry the bamboo?

何物用以负竹耶

¹²⁹ MT: སླུག་མ་གཅོད་བྱེད་མིང་གསུམ་དེ།

¹³⁰ MT: སླུག་གཅོད་བྱེད་ལྟ་རེ་ལྟ་རྒྱུང་རེད། UN: སླུག་གཅོད་པ་ལྟ་རེ་ལྟ་རྒྱུང་རེད། TR: སླུག་གཅོད་པ་ལྟ་རེ་ལྟ་རྒྱུང་རེད། FY: སླུག་གཅོད་པ་ལྟ་རེ་ལྟ་རྒྱུང་བཅད།

¹³¹ MT: སླུག་འབྲེག་པ་ཟོར་བ་ཐོན་པོས་བྲེགས། UN, TR, FY: འབྲེག་པ་ཟོར་བ་ཐོན་པོས་བྲེགས།

¹³² MT: སླུག་གཙུས་པ་སྤ་སོར་ལྟ་ཡིས་གཙུས། UN: གཙུས་པ་སྤ་སྤ་གཙུས་ལྟ་ཡིས་གཙུས། TR: གཙུས་པ་གཙུས་ལྟ་ཡིས་གཙུས། FY: གཙུས་པ་སྤ་སྤ་གཙུས་ལྟ་ཡིས་གཙུས།

¹³³ MT: སླུག་འཁུར་བྱེད་ཅི་ཡིས་ཁུར་ནི་རེད། UN: སླུག་འཁུར་བྱེད་ཅི་ཡིས་ཁུར་ནི་རེད། TR: སླུག་འཁུར་པ་ཅི་ཡིས་ཁུར་ནི་རེད། FY: སླུག་འཁུར་བྱེད་ཅི་ཡིས་ཁུར་ནི་རེད།

སྐྱུག་འཁུར་སྟན་ཅི་ཡིས་སྟན་ནི་རེད།¹³⁴

何物用以承竹耶

What was used to cushion the bamboo?

ཁྱོད་ཡུན་རིང་མ་འགོར་ལན་རེ་ཤོག།

尔作答之莫迟误

Please answer my questions without further ado.

ལན།

答

Answer:

སྐྱུག་འཁུར་ཉེད་ཤུ་རྩུས་སྐྱ་རྩུས་རེད།¹³⁵

麋鹿麋鹿筋以负

Deer and musk deer sinews were used to carry the bamboo.

སྐྱུག་འཁུར་སྟན་ཤུ་སྐྱགས་སྐྱ་སྐྱགས་རེད།¹³⁶

麋鹿麋鹿皮以承

Deer and musk deer leather were used to cushion the bamboo.

སྐྱུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to the song.

དྲི།

问

Question:

སྐྱུག་སྤོང་རེ་སྤོང་ལ་ཅི་ལྟར་ཁུར།¹³⁷

山阴何以运竹耶

How was the bamboo carried on the shady side of each mountain?

ཉིན་རེ་ཉིན་ལ་ཅི་ལྟར་ཁུར།¹³⁸

山阳何以运竹耶

How was the bamboo carried on the sunny side of each mountain?

¹³⁴ MT: སྐྱུག་འཁུར་སྟན་ཅི་ཡིས་སྟན་ནི་རེད།

¹³⁵ MT: སྐྱུག་འཁུར་ཉེད་ཤུ་རྩུས་སྐྱ་རྩུས་རེད། UN, FY: ཁུར་ཉེད་ཤུ་རྩུས་སྐྱ་རྩུས་རེད།

¹³⁶ MT: སྐྱུག་འཁུར་སྟན་ཤུ་སྐྱགས་སྐྱ་སྐྱགས་རེད།

¹³⁷ MT, FY: སྐྱུག་སྤོང་རེ་སྤོང་ལ་ཅི་ལྟར་ཁུར། UN: སྐྱུག་སྤོང་རེ་སྤོང་ལ་ཇི་ལྟར་ཁུར། TR: སྐྱུག་སྤོང་རེ་སྤོང་ལ་ཅི་ཡིས་ཁུར།

¹³⁸ MT, FY: ཉིན་རེ་ཉིན་ལ་ཅི་ལྟར་ཁུར། UN: ཉིན་རེ་ཉིན་ལ་ཇི་ལྟར་ཁུར། TR: ཉིན་རེ་ཉིན་ལ་ཅི་ཡིས་ཁུར།

ལུང་རེ་ལུང་ལ་ཅི་ལྟར་ཁྱར།¹³⁹

山谷何以运竹耶

How was the bamboo carried in every valley?

ལན།

答

Answer:

སྤྱབ་རེ་སྤྱབ་ལ་འཁྱར་དུས་དེས།¹⁴⁰

每每至山之阴兮

Carrying the bamboo on the shady side of each mountain,

སྟག་དམར་པོ་བཞིན་དུ་ངར་ནས་སོང་།¹⁴¹

如赤虎生猛而行

[He] was like a fierce tiger, walking vigorously.

ཉིན་རེ་ཉིན་ལ་འཁྱར་དུས་དེས།¹⁴²

每每至山之阳兮

Carrying the bamboo on the sunny side of each mountain,

ཁྱུང་འབྲུག་ཐོན་བཞིན་དུ་མགྲོགས་པོར་སོང་།¹⁴³

如龙鹏迅疾而行

[He] was like Khyung and dragon, walking swiftly.

ལུང་རེ་ལུང་ལ་འཁྱར་དུས་དེས།¹⁴⁴

每每至山之谷兮

Carrying the bamboo in every valley,

ཁ་ནས་སྒྲུ་གསུམ་སྒྲངས་ནས་སོང་།¹⁴⁵

且歌且咏且行路

He was singing songs all the way.

¹³⁹ MT: ལུང་རེ་ལུང་ལ་ཅི་ལྟར་ཁྱར། UN: ལམ་རེ་ལམ་ལ་ཇི་ལྟར་ཁྱར། TR: ལམ་དང་ལམ་ལ་ཅི་ཡིས་ཁྱར། FY: ལམ་རེ་ལམ་ལ་ཅི་ལྟར་ཁྱར།

¹⁴⁰ MT: སྤྱབ་རེ་སྤྱབ་ལ་འཁྱར་དུས་དེས། UN, FY: སྤྱབ་རེ་སྤྱབ་ལ་འཁྱོད་དུས་དེས། TR: སྤྱབ་རེ་སྤྱབ་ལ་འཁྱོད་དུས་དེས།

¹⁴¹ MT: སྟག་དམར་པོ་བཞིན་དུ་ངར་ནས་སོང་། UN, FY: སྟག་དམར་པོ་བཞིན་དུ་ངར་གིས་ཁྱར། TR: སྟག་དམར་པོ་བཞིན་དུ་ཁྱར་ནས་སོང་།

¹⁴² MT, UN, FY: ཉིན་རེ་ཉིན་ལ་འཁྱར་དུས་དེས། TR: ཉིན་རེ་ཉིན་ལ་ཁྱར་དུས་དེས།

¹⁴³ MT: ཁྱུང་འབྲུག་ཐོན་བཞིན་དུ་མགྲོགས་པོར་སོང་། UN, FY: ཁྱུང་འབྲུག་བཞིན་དུ་མགྲོགས་པར་སོང་། TR: ཁྱུང་འབྲུག་བཞིན་དུ་མགྲོགས་པོར་སོང་།

¹⁴⁴ MT: ལུང་རེ་ལུང་ལ་འཁྱར་དུས་དེས། UN, FY: ལམ་རེ་ལམ་ལ་ཁྱར་དུས་དེས། TR: ལམ་དང་ལམ་ལ་ཁྱར་དུས་དེས།

¹⁴⁵ MT: ཁ་ནས་སྒྲུ་གསུམ་སྒྲངས་ནས་སོང་། UN: ཁ་ནས་སྒྲུ་རེ་ལངས་ནས་སོང་། TR: ཁ་ནས་སྒྲུ་རེ་ལེན་བཞིན་སོང་། FY: ཁ་ནས་སྒྲུ་རེ་ལངས་ནས་སོང་།

དྲི།

问

Question:

ཁུར་ནས་མདའ་མཁན་ཡུལ་ལ་ཐོན།¹⁴⁶

运竹行至箭坊兮

The bamboo was carried to the arrow-maker's place.

མདའ་མཁན་པོ་མོ་ཕྱག་བཟང་པོ།¹⁴⁷

箭坊男女手灵巧

The male and female arrow makers were dexterous.

མདའ་ཉན་ནི་སྒྲུག་དེ་ཅི་འདྲ་སྣང་།¹⁴⁸

竹宜作箭者几何

How many culms of bamboo were usable for making arrows?

མདའ་མི་ཉན་སྒྲུག་དེ་ཅི་འདྲ་སྣང་།¹⁴⁹

竹毋作箭者几何

How many culms of bamboo were unusable for making arrows?

སྒྱུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་ཟེལ་བ་མེད།

歌徐陈之莫匆促

Please sing the song slowly, there is no hurry.

ལན།

答

Answer:

མདའ་མཁན་པོ་མོས་བཤད་རྒྱ་དེ།¹⁵⁰

男女箭匠如是说

According to the male and female arrow makers,

མདའ་ཉན་ནི་སྒྲུག་དེ་གངས་ཀ་སྣང་།¹⁵¹

宜作箭之竹可数

Usable culms of bamboo for making arrows were countable.

¹⁴⁶ MT: ཁུར་ནས་མདའ་མཁན་ཡུལ་ལ་ཐོན། UN, TR, FY: སྒྲུག་མདའ་མཁན་ཡུལ་ལ་ཐོན་དུས་དེར།

¹⁴⁷ MT, UN, FY: མདའ་མཁན་པོ་མོ་ཕྱག་བཟང་པོ།

¹⁴⁸ MT: མདའ་ཉན་ནི་སྒྲུག་དེ་ཅི་འདྲ་སྣང་། UN, FY: མདའ་ཉན་མི་སྒྲུག་དེ་ཅི་འདྲ་ཡོད། TR: མདའ་རན་ནི་སྒྲུག་དེ་ཅི་འདྲ་ཡོད།

¹⁴⁹ MT: མདའ་མི་ཉན་སྒྲུག་དེ་ཅི་འདྲ་སྣང་། UN, TR, FY: མདའ་མི་ཉན་སྒྲུག་དེ་ཅི་འདྲ་ཡོད།

¹⁵⁰ MT: མདའ་མཁན་པོ་མོས་བཤད་རྒྱ་དེ། UN: མདའ་མཁན་པོ་མོ་ཟེར་བ་ཡིན་ན། TR: མདའ་མཁན་པོ་མོས་ཟེར་བ་ན། FY: མདའ་མཁན་པོ་མོ་ཟེར་ཡིན།

¹⁵¹ MT: མདའ་ཉན་ནི་སྒྲུག་དེ་གངས་ཀ་སྣང་། UN, FY: མདའ་ཉན་མི་སྒྲུག་དེ་གངས་ཡོད་རེད། TR: མདའ་རན་ནི་སྒྲུག་དེ་གངས་ཡོད་རེད།

མདའ་མི་ཉན་སྐྱག་དེ་གངས་མེད་སྣང་།¹⁵²

不宜作箭竹无数

Unusable culms of bamboo for making arrows were uncountable.

དྲི།

问

Question:

སྐྱག་དཀར་པོ་མིག་ལ་འཛོག་དུས་དེར།¹⁵³

审度白竹之时兮

When the white bamboo was observed,

སྐྱག་དེར་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམས།¹⁵⁴

其心中作何想耶

What did [the arrow maker] wish for the bamboo?

སྐྱག་མདའ་དེ་ལྗོང་ལ་འཛོག་དུས་དེར།¹⁵⁵

彼箭卡入槽扣时

When the arrow was notched,

སྐྱག་དེར་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམས།¹⁵⁶

其心中作何想耶

What did [the arrow maker] wish for the bamboo?

སྐྱག་མདའ་དེ་འབེན་ལ་འཕེན་དུས་དེར།¹⁵⁷

彼箭引发向靶时

When that arrow was shot at its target,

སྐྱག་དེར་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམས།¹⁵⁸

其心中作何想耶

What did [the arrow maker] wish for the bamboo?

¹⁵² MT: མདའ་མི་ཉན་སྐྱག་དེ་གངས་མེད་སྣང་། UN, FY: མདའ་མི་ཉན་སྐྱག་དེ་གངས་མེད་རེད། TR: མདའ་མི་རན་སྐྱག་དེ་གངས་མེད་རེད།

¹⁵³ MT: སྐྱག་དཀར་པོ་མིག་ལ་འཛོག་དུས་དེར། UN: སྐྱག་དཀར་པོ་མིག་ལ་བཞག་དུས་དེར། FY: སྐྱག་དཀར་པོ་མིག་ལ་བཞག་དུས་དྲི།

¹⁵⁴ MT, UN, FY: སྐྱག་དེ་ལི་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམ། ED: སྐྱག་དེར་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམས།

¹⁵⁵ UN: མདའ་ལྗོང་གསེག་ལ་འཕེན་དུས་དེར། TR: སྐྱག་མདའ་དེ་ལྗོང་ལ་བཞག་དུས་དེར། FY: མདའ་ལྗོང་ཟག་ལ་འཕེན་དུས་དེར། ED: སྐྱག་མདའ་དེ་ལྗོང་ལ་འཛོག་དུས་དེར།

¹⁵⁶ UN, TR, FY: སྐྱག་དེ་ལི་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམ། ED: སྐྱག་དེར་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམས།

¹⁵⁷ UN, TR, FY: མདའ་ལོན་ཀྲོག་འབེན་ལ་འཕེན་དུས་དེར། TR: སྐྱག་མདའ་དེ་འབེན་ལ་འཕེན་དུས་དེར།

¹⁵⁸ UN, FY: སྐྱག་དེ་ལི་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམ། ED: སྐྱག་དེར་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་བསམས།

ལན།

答

Answer:

སྐྱུག་དཀར་པོ་མིག་ལ་འཛོག་དུས་དེར།¹⁵⁹

审度白竹之时兮

When the white bamboo was observed,

སྐྱུག་འབྲོག་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན།¹⁶⁰

所思竹身勿弯曲

The wish was for the bamboo shaft not to bend.

སྐྱུག་མདའ་དེ་ལྗོང་ལ་འཛོག་དུས་དེར།¹⁶¹

彼箭卡入槽扣时

When the arrow was notched,

སྐྱུག་གསེག་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན།¹⁶²

所思竹身勿倾斜

The wish was for the bamboo shaft not to tilt.

སྐྱུག་མདའ་དེ་འབེན་ལ་འཕེན་དུས་དེར།¹⁶³

彼箭引发向靶时

When the arrow was shot at its target,

སྐྱུག་ཡོ་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན།¹⁶⁴

所思竹身勿偏移

The wish was for the bamboo shaft not to veer off to one side.

དྲི།

问

Question:

མདའ་མཁན་པོ་མོས་ཟེར་བ་ན།¹⁶⁵

男女箭匠如是说

According to the male and female arrow makers,

¹⁵⁹ UN, FY: སྐྱུག་དཀར་པོ་མིག་ལ་འཛོག་དུས་དེར།¹⁶⁰ UN, FY: སྐྱུག་འབྲོག་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན། TR: སྐྱུག་འབྲོག་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན།¹⁶¹ UN: མདའ་ལྗོང་གསེག་ལ་འཛོག་དུས་དེར། TR: སྐྱུག་མདའ་དེ་ལྗོང་ལ་འཛོག་དུས་དེར།¹⁶² UN, FY: སྐྱུག་ཞེང་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན། TR: སྐྱུག་གཟུར་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན། ED: སྐྱུག་གསེག་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན།¹⁶³ UN, FY: ཡོན་ཁྱེག་འབེན་ལ་འཕེན་དུས་དེར། TR: སྐྱུག་མདའ་དེ་འབེན་ལ་འཕེན་དུས་དེར།¹⁶⁴ UN, FY: སྐྱུག་གི་ཁ་ཕྱུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན། ED: སྐྱུག་ཡོ་གི་མ་འཇུག་སྐྱུག་ཆེན་མཁྱེན།¹⁶⁵ UN, TR, FY: མདའ་མཁན་པོ་མོ་ཟེར་བ་ན། ED: མདའ་མཁན་པོ་མོས་ཟེར་བ་ན།

མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།¹⁶⁶

Every element in an arrow is essential.

作箭所需勿缺者

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་དྲང་གསུམ་ཤོད།¹⁶⁷

Please tell of the three straight elements of the arrow.

释箭所需三种直

སླུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

Please sing the song slowly, there is no hurry.

歌徐陈之莫匆促

ལན།

Answer:

答

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་དྲང་གསུམ་དེ།¹⁶⁸

The three straight elements are as follows:

言箭所需三种直

དཔའ་བོ་རྩུད་དྲང་ཆེ་རྟགས་ཅན།¹⁶⁹

The moral uprightness of the brave man,

英武儿郎心性直

ཤིང་དྲང་དེ་ལ་ལྟ་བ་དེ།¹⁷⁰

Examining the straightness of the shaft,

考量木料之笔直

ཤིང་དེ་མ་རེད་དྲང་དེ་རེད།¹⁷¹

Rather than the shaft itself.

非其木也为其直

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་དྲང་གསུམ་རེད།¹⁷²

These are the three straight elements of the arrow.

箭需三种直如是

¹⁶⁶ UN, TR, FY: མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

¹⁶⁷ UN, TR, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་དྲང་གསུམ་ཤོད།

¹⁶⁸ ED: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་དྲང་གསུམ་དེ།

¹⁶⁹ UN, FY: དཔའ་བོ་རྩུད་དྲང་ཆེ་རྟགས་ཅན། TR: དཔའ་བོ་རྩུད་དྲང་ཆེ་རྟགས་ཅན།

¹⁷⁰ UN, FY: ཤིང་དྲང་དེ་ལ་ལྟ་བ་དེ། TR: ཤིང་དྲང་དེ་ལ་བལྟ་བ་དེ།

¹⁷¹ UN, FY: ཤིང་དེ་མ་རེད་དྲང་དེ་རེད། TR: ཤིང་བདེ་མ་རེད་དྲང་བདེ་རེད།

¹⁷² UN: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་དྲང་གསུམ་རེད། TR, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་དྲང་གསུམ་ཡིན།

ཐུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།¹⁷³

Every element in an arrow is essential.

彼箭所需勿缺者

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་མདེུ་གསུམ་ཤོད།¹⁷⁴

Please describe the three arrowheads of the arrow.

释箭所需三种簇

ལན།

Answer:

答

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་མདེུ་གསུམ་དེ།¹⁷⁵

The three arrowheads are as follows:

言箭所需三种簇

ཕ་ཚུན་རེ་བྱ་རེ་བོས་བཞག་ཡོད།¹⁷⁶

Pairs of fathers and sons were summoned,

召集各个父与子

འབོད་སར་གྱི་དང་མཚན་གསུམ་བྱོན།¹⁷⁷

Arriving at the place with three weapons, including a sword.

携带刀剑等三器

ཉི་ཙ་ལག་ཏུ་གི་ལྷར་བྱོན།¹⁷⁸

An anvil in hand was like a knife.

铁砧如刀剑在手

¹⁷³ UN, FY: མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

¹⁷⁴ UN, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་མདེུ་གསུམ་ཤོད།

¹⁷⁵ ED: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་མདེུ་གསུམ་དེ།

¹⁷⁶ UN, FY: ཕ་ཚུན་རེ་བྱ་རེ་བོས་བཞག་ཡོད།

¹⁷⁷ UN: འབོད་སར་གྱི་དང་མཚན་གསུམ་བྱོན། FY: འབོད་སར་གྱི་དང་མཚན་གསུམ་བྱོན།

¹⁷⁸ UN, FY: ཉི་ཙ་ལག་ཏུ་གི་ལྷར་བྱོན།

ཐོ་བ་ལག་ཏུ་མདེུ་ལྟར་བྱོན།¹⁷⁹

A hammer in hand was like an arrowhead.

铁锤如箭簇在手

མདེུ་མདུང་རལ་གྱི་མཚོན་གྱིས་བདུངས།¹⁸⁰

Arrowheads, spear, and sword were crafted.

锻打箭簇矛剑兮

ཆེ་ཆུང་མང་བས་བྱར་དུ་བདུངས།¹⁸¹

A great number of [arrowheads] in large and small sizes were forged separately.

大小众多分别锻

མདུང་ལ་མཁོ་བའི་མདེུ་གསུམ་ཡིན།¹⁸²

These are the three arrowheads of the arrow.

箭需三种簇如是

དྲི།

Question:

问

མདུང་དེ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།¹⁸³

Every element in an arrow is essential.

彼箭所需勿缺者

མདུང་དེ་ལ་མཁོ་བའི་རྩ་གསུམ་ཤོད།¹⁸⁴

Please describe the three sinews of the arrow.

释箭所需三种筋

སླུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྗེས་ན་ཡོད།

Sing it slowly, and more songs will follow.

有歌相继徐徐咏

¹⁷⁹ UN, FY: ཐོ་བ་ལག་ཏུ་མདེུ་ལྟར་བྱོན།

¹⁸⁰ UN: མདེུ་མདུང་རལ་གྱི་མཚོན་གྱི་དུང། FY: མདེུ་བདུང་རལ་གྱི་མཚོན་གྱིས་བདུང། ED: མདེུ་མདུང་རལ་གྱི་མཚོན་གྱིས་བདུངས།

¹⁸¹ UN: ཆེ་ཆུང་མང་བས་བྱར་དུ་དུང། FY: ཆེ་ཆུང་མང་བས་བྱར་དུ་བདུང། ED: ཆེ་ཆུང་མང་བས་བྱར་དུ་བདུངས།

¹⁸² UN, FY: མདུང་ལ་མཁོ་བའི་མདེུ་གསུམ་ཡིན།

¹⁸³ UN, TR, FY: མདུང་དེ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

¹⁸⁴ UN, TR, FY: མདུང་དེ་ལ་མཁོ་བའི་རྩ་གསུམ་ཤོད།

ལན།

答

Answer:

མདའ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་རྩལ་གསུམ་དེ།¹⁸⁵

言箭所需三种筋

The three sinews are as follows:

ཤུ་བ་རག་པའི་སྒྲལ་རྩལ་གཅིག་།¹⁸⁶

一者麋鹿之背筋

The back sinew of the yellowish deer,

འབྲི་གཡག་ཐྱོན་མོའི་རྩ་རྩལ་གཉིས།¹⁸⁷

二者青牦牦胫筋

The leg sinew of the grayish-blue yak and female yak.

འབྲོང་གཡག་ཁམ་པའི་སྲུག་རྩལ་གསུམ།¹⁸⁸

三者褐野牛蹄筋

The trotter sinew of the reddish-brown yak and wild yak.

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་རྩལ་གསུམ་རེད།¹⁸⁹

箭需三种筋如是

These are the three sinews of the arrow.

དྲི།

问

Question:

མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།¹⁹⁰

彼箭所需勿缺者

Every element in an arrow is essential.

¹⁸⁵ ED: མདའ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་རྩལ་གསུམ་དེ།¹⁸⁶ UN, FY: ཤུ་བ་རུས་པའི་སྒྲལ་རྩལ་གཅིག TR: ཤུ་བ་དགོ་བའི་སྒྲལ་རྩལ་གཅིག ED: ཤུ་བ་རག་པའི་སྒྲལ་རྩལ་གཅིག¹⁸⁷ UN: འབྲི་གཡག་ཐྱོན་མོའི་རྩ་རྩལ་གཉིས། FY: འབྲི་གཡག་ཐྱོན་པོའི་རྩ་རྩལ་གཉིས། TR: འབྲི་གཡག་རག་པོའི་རྩ་རྩལ་གཉིས། ED: འབྲི་གཡག་ཐྱོན་མོའི་རྩ་རྩལ་གཉིས།¹⁸⁸ UN, FY: འབྲོང་གཡག་ཁམ་པའི་སྲུག་རྩལ་གསུམ། TR: འབྲོང་གཡག་དར་མའི་སྲུག་རྩལ་གསུམ། ED: འབྲོང་གཡག་ཁམ་པའི་སྲུག་རྩལ་གསུམ།¹⁸⁹ UN, TR: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་རྩལ་གསུམ་རེད། FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་རྩལ་གསུམ་རེད།¹⁹⁰ UN, TR, FY: མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྤྱན་གསུམ་ཤོད།¹⁹¹

释箭所需三种胶

Please describe the three types of glue used in an arrow.

ལན།

答

Answer:

མདའ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་སྤྱན་གསུམ་དེ།¹⁹²

言箭所需三种胶

The three types of glue are as follows:

མཚོ་ཡི་ནང་གི་ཉ་སྤྱན་རེད།¹⁹³

一者湖海之鱼胶

Fish glue from the lake,

བར་གྱི་སྦྱིད་གྱི་སྦྱིད་སྤྱན་རེད།¹⁹⁴

二者牛犊之皮胶

Calf leather glue,

རུས་གྱི་ཚེ་ཡི་རུས་སྤྱན་རེད།¹⁹⁵

三者骨尖之骨胶

Bone glue from the bone tip.

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྤྱན་གསུམ་རེད།¹⁹⁶

箭需三种胶如是

These are the three types of arrow glue.

¹⁹¹ MT, UN, TR, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྤྱན་གསུམ་ཤོད།

¹⁹² MT: མདའ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་སྤྱན་གསུམ་དེ།

¹⁹³ MT: མཚོ་ཡི་ནང་གི་ཉ་སྤྱན་རེད། UN, TR, FY: སྤྱན་གྱི་ཚུ་མོ་ཉ་སྤྱན་གཅིག

¹⁹⁴ MT: བར་གྱི་སྦྱིད་གྱི་སྦྱིད་སྤྱན་རེད། UN: བོད་གྱི་ཨ་ཁྱད་ཁྱད་སྤྱན་གཉིས། TR: བོད་གྱི་ཨ་ཁྱད་ཁྱད་སྤྱན་གཉིས། FY: བོད་གྱི་ཨ་ཁྱད་ཁྱད་སྤྱན་གཉིས།

¹⁹⁵ MT: རུས་གྱི་ཚེ་ཡི་རུས་སྤྱན་རེད། UN, FY: འཛོང་ཐོན་པོ་ཡི་རུས་གསུམ། TR: འཛོང་ཐོན་པོ་ཡི་སྤྱན་གསུམ་དེ།

¹⁹⁶ UN, TR: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྤྱན་གསུམ་རེད། FY: མདའ་ལ་མཁོ་པའི་སྤྱན་གསུམ་རེད།

དྲི།

问

Question:

མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།¹⁹⁷

彼箭所需勿缺者

Every element in an arrow is essential.

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྟོ་གསུམ་ཤོད།¹⁹⁸

释箭所需三种翎

Please describe the arrow's three types of feather fletching.

སྟུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

歌徐陈之莫匆促

Please sing the song slowly, there is no hurry.

ལན།

答

Answer:

མདའ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་སྟོ་གསུམ་དེ།¹⁹⁹

言箭所需三种翎

The three types of feather fletching are as follows:

མདའ་ཆེ་བ་ཁྱུང་ཆེན་དེའི་རེད།²⁰⁰

一者大鹏之羽翎

Great Khyung's feather for the first arrow.

¹⁹⁷ UN, TR, FY: མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།¹⁹⁸ MT, UN, TR, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྟོ་གསུམ་ཤོད།¹⁹⁹ MT: མདའ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་སྟོ་གསུམ་དེ། UN: ས་ཨ་མཚོད་ཀྱི་གུར་ཁང་ན། ཤལ་ཤོན་པའི་གུ་ཁྱི་གསོས། དེ་ལ་ལྟ་བུའི་ཤོན་རྩི་བཅུགས། ཐང་དཀར་ཡར་འགྲོ་རྒྱུ་ཆང་ནས་བཟུངས། ཐང་དཀར་མར་འགྲོ་སྟེ་ནས་བཟུངས། བྱ་ཆོད་ཆུན་པོ་མགོ་ནས་བཟུང་། བྱ་ཆོད་ཆུན་པོ་སྟུག་སྒྲད་དང་། རྒྱུད་མདའ་མཁན་ཕུ་བོའི་ཕྱག་བཟང་པོ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟོ་དོན་ཡིན། མདའ་མཁན་ཕུ་བོ་ཟེར་བ་ན། རྒྱུད་བྱ་ཆོད་མ་གྱི་མ་བཅད་ན། རང་རང་གཤོག་པའི་གཡས་གཡོན་ནས། སྟོ་དེ་གསུམ་གསུམ་བོད་ལ་བྱིན། རྒྱུད་བྱ་ཆོད་ཐམས་ཅད་སྟོག་ལས་ཐར། TR: ས་གསར་ཁྱུང་མཆོག་གི་གུར་ཁང་ན། ཤལ་ཤོན་པའི་གུ་ཁྱི་གསོས། དེ་དང་ལྟ་བུའི་ཤོན་རྩི་བཅུགས། ཐང་དཀར་ཡར་འགྲོ་རྒྱུ་ཆང་ནས་བཟུང་། ཐང་དཀར་མར་འགྲོ་སྟེ་ནས་བཟུང་། བྱ་ཆོད་ཆུན་པོ་མགོ་ནས་བཟུང་། བྱ་ཆོད་ཆུན་པོ་སྟུག་སྒྲད་བོད་ན། རྒྱུད་མདའ་མཁན་ཕུ་བོའི་ཕྱག་བཟང་པོ། འདི་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟོ་དོན་ཡིན། མདའ་མཁན་ཕུ་བོ་ཟེར་བ་ན། རྒྱུད་བྱ་ཆོད་གཤོག་པ་མ་བཅད་ན། རང་རང་གཤོག་པའི་གཡས་གཡོན་ནས། སྟོ་དེ་གསུམ་གསུམ་བོད་ལ་བྱིན། རྒྱུད་བྱ་ཆོད་ཐམས་ཅད་སྟོག་ལས་ཐར། FY: ས་ཨ་མཚོད་ཀྱི་གུར་ཁང་ན། ཤལ་ཤོན་པའི་གུ་ཁྱི་གསོས། དེ་ལ་ལྟ་བུའི་ཤོན་རྩི་བཅུགས། ཐང་དཀར་ཡར་འགྲོ་རྒྱུ་ཆང་ནས་བཟུང་། ཐང་དཀར་མར་འགྲོ་སྟེ་ནས་བཟུང་། བྱ་ཆོད་ཆུན་པོ་མགོ་ནས་བཟུང་། བྱ་ཆོད་ཆུན་པོ་སྟུག་སྒྲད་དང་། རྒྱུད་མདའ་མཁན་ཕུ་བོའི་ཕྱག་བཟང་པོ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟོ་དོན་ཡིན། མདའ་མཁན་ཕུ་བོ་ཟེར་བ་ན། རྒྱུད་བྱ་ཆོད་མ་གྱི་མ་བཅད་ན། རང་རང་གཤོག་པའི་གཡས་གཡོན་ནས། སྟོ་དེ་གསུམ་གསུམ་བོད་ལ་བྱིན། རྒྱུད་བྱ་ཆོད་ཐམས་ཅད་སྟོག་ལས་ཐར།²⁰⁰ MT: མདའ་ཆེ་བ་ཁྱུང་ཆེན་དེའི་རེད།

མདའ་རྩུང་བ་ལ་ཡི་ཟླག་དེའི་རེད།²⁰¹

Eagle feather for the second arrow.

二者苍鹰之羽翎

མདའ་གསུམ་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་བྱའི་རེད།²⁰²

Night owl feather for the third arrow.

三者鸱鸢之羽翎

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྟོ་གསུམ་རེད།²⁰³

These are the arrow's three types of feather fletching.

箭需三种翎如是

ཟླ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།²⁰⁴

Every element in an arrow is essential.

彼箭所需勿缺者

མདའ་ལ་བཏགས་པའི་སྟོ་བཞི་ཤོད།²⁰⁵

Please explain the four feathers attached to the arrow.

释箭严饰之四翎

ལན།

Answer:

答

མདའ་ལ་བཏགས་པའི་སྟོ་བཞི་དེ།²⁰⁶

The four feathers attached to the arrow are as follows:

言箭镶嵌四翎貌

²⁰¹ MT: མདའ་རྩུང་བ་ལ་ཡི་ཟླག་དེའི་རེད།

²⁰² MT: མདའ་གསུམ་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་བྱའི་རེད།

²⁰³ UN, TR, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྟོ་གསུམ་རེད།

²⁰⁴ ED: མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

²⁰⁵ UN, TR, FY: མདའ་ལ་བཏགས་པའི་སྟོ་བཞི་ཤོད།

²⁰⁶ ED: མདའ་ལ་བཏགས་པའི་སྟོ་བཞི་དེ།

མདའ་ལ་སྒྲོ་གཅིག་འགྲིག་སོང་ན།²⁰⁷

When the first feather is placed,

一翎镶嵌于箭时

གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་བསྐངས་པ་འདྲ།²⁰⁸

It is like a golden temple being raised.

若金色神庙耸立

མདའ་ལ་སྒྲོ་གཉིས་འགྲིག་སོང་ན།²⁰⁹

When the second feather is placed,

二翎镶嵌于箭时

བྱ་ཚྭ་ཐང་ལ་བབས་པ་འདྲ།²¹⁰

It is like a vulture landing in a pasture.

若鹰骤落平原矣

མདའ་ལ་སྒྲོ་གསུམ་འགྲིག་སོང་ན།²¹¹

When the third feather is placed,

三翎镶嵌于箭时

སྐྱག་མོ་གཟན་ལ་གཞོལ་བ་འདྲ།²¹²

It is like an eagle swooping down onto its prey.

若雌鹰降以猎食

མདའ་ལ་སྒྲོ་བཞི་འགྲིག་སོང་ན།²¹³

When the fourth feather is placed,

四翎镶嵌于箭时

རྒྱལ་པོ་ལྔ་བཞི་བཞུགས་པ་འདྲ།²¹⁴

It is like the Four Great Kings descending.

若四大天王现矣

མདའ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་བཞི་རེད།²¹⁵

These are the four feathers of the arrow.

箭所嵌四翎如是

²⁰⁷ UN, TR, FY: མདའ་ལ་སྒྲོ་གཅིག་འགྲིག་སོང་ན།

²⁰⁸ UN, FY: གསེར་གྱི་ལང་ལ་མངོན་སྲུང་དུ། འབྲུ་ཡི་ལྷ་ཁང་སྤང་བ་འདྲ། TR: གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་བསྐངས་པ་འདྲ།

²⁰⁹ UN, TR, FY: མདའ་ལ་སྒྲོ་གཉིས་འགྲིག་སོང་ན།

²¹⁰ UN, FY: བྱ་ཚྭ་ཐང་ལ་འདུས་པ་འདྲ། TR: བྱ་ཚྭ་ཐང་ལ་བབས་པ་འདྲ། ED: བྱ་ཚྭ་ཐང་ལ་བབས་པ་འདྲ།

²¹¹ UN, TR, FY: མདའ་ལ་སྒྲོ་གསུམ་འགྲིག་སོང་ན།

²¹² UN, FY: ཁེ་ཀའི་གྱི་གསུམ་ཉི་མ་འདྲ། TR: སྐྱག་མོ་གཟན་ལ་གཞོལ་བ་འདྲ།

²¹³ UN, TR, FY: མདའ་ལ་སྒྲོ་བཞི་འགྲིག་སོང་ན།

²¹⁴ UN, TR, FY: རྒྱལ་པོ་ལྔ་བཞི་བཞུགས་པ་འདྲ།

²¹⁵ UN, FY: མདའ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་བཞི་རེད། TR: དེ་མདའ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་བཞི་རེད།

དྲི།

问

Question:

མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།²¹⁶

彼箭所需勿缺者

Every element in an arrow is essential.

མདའ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་ཚོས་གསུམ་ཤོད།²¹⁷

释箭所需三种彩

Please describe the three arrow paints.

སླུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྩེས་ན་ཡོད།

有歌相继徐徐咏

Sing it slowly, and more songs will follow.

ལན།

答

Answer:

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་ཚོས་གསུམ་དེ།²¹⁸

言箭所需三种彩

The three paints are as follows:

ཁ་ལ་སྤྲད་པའི་རྟོར་གྱི་ཚོས།²¹⁹

霍尔靚丽之色也

Ravishing paint from Hor,⁵ལི་ཁྲི་དམར་པོ་རྒྱ་ཡི་ཚོས།²²⁰

汉地赤色硃砂也

Vermillion paint from China,

མིག་ལ་མཛེས་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས།²²¹

吐蕃惊艳之色也

Gorgeous paint from Tibet.

²¹⁶ UN, FY: མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།²¹⁷ MT: མདའ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་ཚོས་གསུམ་ཤོད། UN, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་ཚོས་གསུམ་ཤོད།²¹⁸ UN, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་ཚོས་གསུམ་དེ།²¹⁹ MT: དམར་པོ་དཀར་པོ་མེར་པོ་གསུམ། UN, FY: ཁ་ལ་སྤྲད་པའི་རྟོར་གྱི་ཚོས། ED: ཁ་ལ་སྤྲད་པའི་རྟོར་གྱི་ཚོས།²²⁰ UN, FY: ལི་ཁྲི་དམར་པོ་རྒྱ་ཡི་ཚོས།²²¹ UN, FY: ཁ་ལ་མཛེས་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས། ED: མིག་ལ་མཛེས་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས།

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་ཚོས་གསུམ་རེད།²²²

These are the three arrow paints.

箭需三种彩如是

ཟུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།²²³

Every element is essential to the arrow.

彼箭所需勿缺者

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྒྲོ་གསུམ་ཤོད།²²⁴

Please describe the three types of arrow quiver.

释箭所需三种囊

ལན།

Answer:

答

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྒྲོ་གསུམ་དེ།²²⁵

The three types of arrow quiver are as follows:

言箭所需三种囊

དཔའ་བོ་ང་རང་ནགས་ལ་སོང་།²²⁶

The courageous man went into the forest.

英武儿郎入山林

རྒྱ་ཕྱར་ཐོན་པོ་ཆེད་ལ་བརྒྱབ།²²⁷

An axe with a greyish-blue patina was strapped to his waist.

青色斧斤挎腰间

²²² UN, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་ཚོས་གསུམ་རེད།

²²³ UN, FY: མདའ་ལ་མི་མཁོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

²²⁴ UN, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་འགྲོ་གསུམ་ཤོད། ED: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྒྲོ་གསུམ་ཤོད།

²²⁵ ED: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྒྲོ་གསུམ་དེ།

²²⁶ UN: དཔའ་བོ་ང་རང་ནགས་ལ་སོང་། FY: དཔའ་བོ་ང་རྩང་ནགས་ལ་སོང་། ED: དཔའ་བོ་ང་རང་ནགས་ལ་སོང་།

²²⁷ UN: རྒྱ་ཕྱར་བཟུལ་ཐོན་པོ་ཆེད་ལ་བརྒྱབ། FY: རྒྱ་ཕྱར་ཐོན་པོ་ཆེད་ལ་བརྒྱབ། ED: རྒྱ་ཕྱར་ཐོན་པོ་ཆེད་ལ་བརྒྱབ།

ལྷག་ནག་ལྷག་དཀར་ལྷག་དམར་གསུམ།²²⁸

玄白赤纹三种桦

The black, white, and red birch:

ཤིང་ལྷག་པ་དེའི་ལྷག་ཕྱགས་དེ།²²⁹

彼桦树之树皮兮

The bark of the birch tree,

ཤིང་དེ་མ་རེད་སྟོ་དེ་རེད།²³⁰

而非其木作箭囊

Rather than [birch] wood, is needed to make the quiver.⁶

མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྟོ་གསུམ་རེད།²³¹

箭需三种囊如是

These are the three types of arrow quiver.

དྲི།

问

Question:

མདའ་ལ་དར་སྒྲ་འདོགས་ལྷགས་ཤོད།²³²

释箭身饰丝绸兮

Please explain the meaning of the silk ribbons tied to the arrow.

དར་དཀར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།²³³

所垂丝绸之白者

The white hanging silk ribbon,

གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།²³⁴

孰与孰之魂箭耶

Whose soul arrow does it represent?⁷

དར་དམར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།²³⁵

所垂丝绸之赤者

The red hanging silk ribbon,

²²⁸ FY: ལྷག་ནག་ལྷག་དཀར་ལྷག་དམར་གསུམ།

²²⁹ UN: ཤིང་ལྷག་པ་དེའི་ལྷག་ཕྱགས་དེ། FY: ཤིང་ལྷག་པ་དེའི་ལྷག་ཕྱགས་དེ། ED: ཤིང་ལྷག་པ་དེའི་ལྷག་ཕྱགས་དེ།

²³⁰ UN: ཤིང་དེ་མ་རེད་འགྲོ་དེ་རེད། FY: ལྷག་དེ་མ་རེད་སྟོ་དེ་རེད། ED: ཤིང་དེ་མ་རེད་སྟོ་དེ་རེད།

²³¹ UN, FY: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་འགྲོ་གསུམ་རེད། ED: མདའ་ལ་མཁོ་བའི་སྟོ་གསུམ་རེད།

²³² UN, TR, FY: མདའ་ལ་དར་སྒྲ་འདོགས་ལྷགས་ཤོད།

²³³ UN, FY: དར་དཀར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན། TR: དར་དཀར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།

²³⁴ UN, TR, FY: གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།

²³⁵ UN, FY: དར་དམར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན། ED: དར་དམར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།

གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།²³⁶

孰与孰之魂箭耶

Whose soul arrow does it represent?

དར་སེར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།²³⁷

所垂丝绸之金者

The yellow hanging silk ribbon,

གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།²³⁸

孰与孰之魂箭耶

Whose soul arrow does it represent?

དར་ལྗང་ཁུ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།²³⁹

所垂丝绸之绿者

The green hanging silk ribbon,

གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།²⁴⁰

孰与孰之魂箭耶

Whose soul arrow does it represent?

དར་ཐོན་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།²⁴¹

所垂丝绸之青者

The blue hanging silk ribbon,

གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།²⁴²

孰与孰之魂箭耶

Whose soul arrow does it represent?

སྒྲུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

歌徐陈之莫匆促

Please sing the song slowly, there is no hurry.

²³⁶ UN, FY: གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།²³⁷ UN: དར་སེར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། TR: དར་སེར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། FY: དར་སེར་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན།²³⁸ UN, TR, FY: གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།²³⁹ UN, FY: དར་ལྗང་ཁུ་ཕྱོགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། TR: དར་ལྗང་ཁུ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།²⁴⁰ UN, TR, FY: གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད།²⁴¹ UN, FY: དར་ནག་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། TR: དར་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་བཏགས་པ་གན། ED: དར་ཐོན་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།²⁴² UN, FY: གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད། TR: གང་དང་གང་གི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།

ལན།

答

Answer:

དར་དཀར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་འཕྲང་བ་གན།²⁴³

所垂丝绸之白者

The white hanging silk ribbon,

ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།²⁴⁴

慧神之魂箭是也

Represents the soul arrow of the deity of wisdom.

དར་དམར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་འཕྲང་བ་གན།²⁴⁵

所垂丝绸之赤者

The red hanging silk ribbon,

མ་ཆེན་སྒྲོམ་རའི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།²⁴⁶

玛卿之魂箭是也

Represents the soul arrow of Machen Pomra.

དར་སེར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་འཕྲང་བ་གན།²⁴⁷

所垂丝绸之金者

The yellow hanging silk ribbon,

རྒྱལ་པོ་འཐང་གའི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།²⁴⁸

嘉波唐格魂箭也

Represents the soul arrow of Gyelpo Tanggé.⁸དར་ལྗང་ཁུ་ཕྱགས་གཅིག་འཕྲང་བ་གན།²⁴⁹

所垂丝绸之绿者

The green hanging silk ribbon,

²⁴³ UN, FY: དར་དཀར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། TR: དར་དཀར་སེར་ལྗང་གསུམ་འཕྲང་བ་གན། ED: དར་དཀར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་འཕྲང་བ་གན།

²⁴⁴ UN, FY: ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་སྒྲ་མདའ་ཡིན། TR: མ་རྒྱལ་སྒྲོམ་རའི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།

²⁴⁵ UN, FY: དར་དམར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། ED: དར་དམར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་འཕྲང་བ་གན།

²⁴⁶ UN, FY: མ་ཆེན་སྒྲོམ་རའི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།

²⁴⁷ UN: དར་སེར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། FY: དར་སེར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། ED: དར་སེར་པོ་ཕྱགས་གཅིག་འཕྲང་བ་གན།

²⁴⁸ UN: རྒྱལ་པོ་ཐོག་འི་སྒྲ་མདའ་ཡིན། FY: རྒྱལ་པོ་ཐོག་འི་སྒྲ་མདའ་ཡིན། ED: རྒྱལ་པོ་འཐང་གའི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།

²⁴⁹ UN, FY: དར་ལྗང་ཁུ་ཕྱགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། ED: དར་ལྗང་ཁུ་ཕྱགས་གཅིག་འཕྲང་བ་གན།

དག་བསྟེན་བྲག་དཀར་གྱི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།²⁵⁰

白石山神魂箭也

Represents the soul arrow of Gényen Drakkar.⁹

དར་ཐོན་པོ་ཕྱགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།²⁵¹

所垂丝绸之青者

The blue hanging silk ribbon,

སྤྱིན་བདག་ཚང་གི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།²⁵²

施主命运魂箭也

Represents the soul arrow of the benefactor.

སྤྱུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to the song.

དྲི།

问

Question:

མདའ་ཐོག་ཉི་མའི་མེ་ལོང་གན།²⁵³

箭上所悬之镜兮

The mirror tied to the top of the arrow,

གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།²⁵⁴

其所象征者何耶

What does it represent?

མདའ་དེ་ནས་རི་སྒྲུང་ལོན་པ་གན།²⁵⁵

箭身之上山川兮

The valleys drawn on the arrow,

²⁵⁰ UN: དེ་ན་གཉན་གྲགས་པའི་སྒྲ་མདའ་ཡིན། FY: དེ་ན་གཉན་གྲགས་པའི་སྒྲ་མདའ་ཡིན། ED: དག་བསྟེན་བྲག་དཀར་གྱི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།

²⁵¹ UN, FY: དར་ནག་པོ་ཕྱགས་གཅིག་བྱེད་པ་གན། TR: དར་ནམ་པ་ལྷ་ཚོགས་བཅགས་པ་དེ། ED: དར་ཐོན་པོ་ཕྱགས་གཅིག་འཕུང་བ་གན།

²⁵² UN: སྤྱིན་བདག་ཚང་གི་སྒྲ་མདའ་རེད། TR: སྤྱིན་བདག་ཚང་གི་སྒྲ་མདའ་ཡིན། FY: སྤྱིན་བདག་ཚང་གི་སྒྲ་མདའ་ཡིན།

²⁵³ UN, FY: མདའ་ཐོག་ཉི་མའི་མེ་ལོང་གན། ED: མདའ་ཐོག་ཉི་མའི་མེ་ལོང་གན།

²⁵⁴ UN: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད། FY: གོ་དོན་མཚན་པས་ཅི་འདྲ་རེད། ED: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།

²⁵⁵ FY: མདའ་དེ་ནས་རི་སྒྲུང་ལོན་པ་གན། ED: མདའ་དེ་ནས་རི་སྒྲུང་ལོན་པ་གན།

གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།²⁵⁶

What do they represent?

其所象征者何耶

མདའ་མགོར་མར་གྱིས་བསྐྱས་ནི་གན།²⁵⁷

The butter smeared on the uppermost section of the arrow,

箭首所贴酥油兮

གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།²⁵⁸

What does it represent?

其所象征者何耶

མདའ་ངོར་དུང་རེ་བཏགས་ནི་གན།²⁵⁹

The conch shell tied to the arrow,

箭上所挂海螺兮

གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།²⁶⁰

What does it represent?

其所象征者何耶

མདའ་མདེུ་ལྷགས་ཀྱིས་བཏགས་ནི་གན།²⁶¹

The iron of the arrowhead riveted to the arrow,

箭簇所镶铁簇兮

གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།²⁶²

What does it represent?

其所象征者何耶

སྲུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

Please sing the song slowly, there is no hurry.

歌徐陈之莫匆促

²⁵⁶ FY: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད། ED: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།

²⁵⁷ FY: མདའ་མགོར་མར་ལ་བསྐྱས་ལི་གན། ED: མདའ་མགོར་མར་གྱིས་བསྐྱས་ནི་གན།

²⁵⁸ FY: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད། ED: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།

²⁵⁹ FY: མདའ་ངོར་དུང་རེ་བཏགས་ལི་གན། ED: མདའ་ངོར་དུང་རེ་བཏགས་ནི་གན།

²⁶⁰ FY: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད། ED: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།

²⁶¹ FY: མདའ་མདེུ་ལྷགས་ཀྱིས་བཏགས་ལི་གན། ED: མདའ་མདེུ་ལྷགས་ཀྱིས་བཏགས་ནི་གན།

²⁶² FY: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད། ED: གོ་དོན་མཚན་པ་ཅི་འདྲ་རེད།

ལན།

答

Answer:

དེ་ལ་ལན་ཞིག་རྒྱག་རྒྱུ་ན།

应答所问者如是

To give an answer to that,

མདའ་ཐོག་ཉི་མའི་མེ་ལོང་གན།²⁶³

箭上所悬之镜兮

The mirror tied to the top of the arrow,

ཉི་ཟླ་སྟེ་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་རེད།²⁶⁴

象征日月之力矣

Represents the force of the sun and the moon.

མདའ་དེ་ནས་རི་ཁྱུང་ལོན་པ་གན།²⁶⁵

箭身之上山川兮

The valleys drawn on the arrow,

ཞང་ཚན་ནས་ཀྱིས་འབྲིལ་ན་བསམ།²⁶⁶

愿舅家仓禀足矣

Wish for maternal uncle's household's barley to be abundant.

མདའ་མགོར་མར་གྱིས་བསྐྱས་ནི་གན།²⁶⁷

箭首所贴酥油兮

The butter smeared on the uppermost section of the arrow,

ཞང་ཚན་མར་གྱིས་འཇམ་ན་བསམ།²⁶⁸

愿舅家酥油常鲜

Wish for maternal uncle's household's butter to be soft.

མདའ་ངོར་དུང་རེ་བཏགས་ནི་གན།²⁶⁹

箭上所挂海螺兮

The conch-shell tied to the arrow,

²⁶³ UN, FY: མདའ་ཐོག་ཉི་མའི་མེ་ལོང་གན། ED: མདའ་ཐོག་ཉི་མའི་མེ་ལོང་གན།²⁶⁴ UN, FY: ཉི་ཟླ་སྟེ་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་རེད།²⁶⁵ UN, FY: མདའ་དེ་ནས་རི་ཁྱུང་ལོན་པ་གན། ED: མདའ་དེ་ནས་རི་ཁྱུང་ལོན་པ་གན།²⁶⁶ UN, FY: ཞང་ཚན་ནས་ཀྱིས་འབྲིལ་ན་བསམ། ED: ཞང་ཚན་ནས་ཀྱིས་འབྲིལ་ན་བསམ།²⁶⁷ UN: མདའ་མགོར་མར་གྱི་བསྐྱས་ལི་གན། FY: མདའ་མགོར་མར་ལ་བསྐྱས་ལི་གན། ED: མདའ་མགོར་མར་གྱིས་བསྐྱས་ནི་གན།²⁶⁸ UN, FY: ཞང་ཚན་མདའ་ཡི་འཇམ་པོ་བསམ། ED: ཞང་ཚན་མར་གྱིས་འཇམ་ན་བསམ།²⁶⁹ UN: མདའ་ངོར་དུང་གི་བཏགས་ལི་གན། FY: མདའ་ངོར་དུང་རེ་བཏགས་ལི་གན། ED: མདའ་ངོར་དུང་རེ་བཏགས་ནི་གན།

ཞང་ཚན་དུང་གིས་དཀར་ན་བསམ།²⁷⁰

愿舅家洁如海螺

Wish that maternal uncle's household be as pure as the conch shell.

མདའ་མདེུ་ལྷགས་ཀྱིས་བཏགས་ནི་གན།²⁷¹

箭簇所镶之铁兮

That iron arrowhead riveted to the arrow,

ཞང་ཚན་ལྷགས་ཀྱིས་ཐང་ན་བསམ།²⁷²

愿舅家固如金铁

Wish that maternal uncle's household be as solid as iron.

ཞེས་མདའ་ཡི་སྒྱ་སྒངས་ཏེ་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ།²⁷³

释箭之歌圆满矣

The song of arrow has been completed.

²⁷⁰ UN, FY: ཞང་ཚན་དུང་གི་ཀད་མོ་བསམ། ED: ཞང་ཚན་དུང་གིས་དཀར་ན་བསམ།

²⁷¹ UN: མདའ་མདེུ་ལྷགས་ཀྱི་བཏགས་ལི་གན། FY: མདའ་མདེུ་ལྷགས་ཀྱིས་བཏགས་ལི་གན། ED: མདའ་མདེུ་ལྷགས་ཀྱིས་བཏགས་ནི་གན།

²⁷² UN: ཞང་ཚན་ལྷགས་ཀྱི་ཐང་མོ་བསམ། FY: ཞང་ཚན་ལྷགས་ཀྱིས་ཐང་མོ་བསམ། ཚ་བོ་སྐད་ལ་འདོགས་ཀྱི་མདའ་གཞི་རེད། མདའ་ལེན་མི་ཀན་ཡི་བསྐྱེམ་གསུམ་ཤོད། སྤང་དམར་པོ་དེ་གསུམ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེམས། སྤྱོད་ཆེད་བོད་ཐང་དེ་གན་པོའི་བསྐྱེམས། མདེུ་རྫོང་མགར་ར་ཞེས་ངས་བསྐྱེམས། མདའ་ལེན་མི་མགོ་ལུས་སྤྱི་ན། ED: ཞང་ཚན་ལྷགས་ཀྱིས་ཐང་ན་བསམ།

²⁷³ TR: ཞེས་མདའ་ཡི་སྒྱ་སྒངས་ཏེ་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ།

Endnotes མཚུགས་མཆན། 尾注

- 1 *Tsabo* (*tsha bo*) means ‘nephew’ and ‘brother-in-law’. In this context, it should be understood as the groom who is requesting the arrow and is about to take his bride back.

འདྲ་ཆ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཚ་བོ་ནི་སྤིང་མོ་དང་ཨ་ནེ་ཡི་མག་པ་རྒྱམས་ལ་གོ་ཞིང་། སྐབས་དོན་དུ་བག་མ་
བསྟུ་མཁན་དང་མདའ་བྱུ་མཁན་གྱི་མག་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན།

“擦噢”(ཚ་བོ།)在藏语中意为外甥或姐夫。在这个语境中要理解为请箭并娶亲的新郎。

- 2 The number of arrows vary between narrations. Sometimes, the party of the wife-giver sings that as many as thirty-five arrows are stored in the wife-giver's *anyé zhidak* and asks the wife-taker to identify of the name of each arrow in order to make the process more challenging and interesting.

མདའ་ཡི་གངས་ཀྱི་སྟོར་ལ་བཟོད་ལུགས་ཅི་རིགས་ཤིག་ཡོད་ཅིང་། དཔེར་ན། སྐབས་རེར་སྟེལ་མ་རྒྱམས་
ཀྱིས་ཨ་བྱེས་གཞི་བདག་ཏུ་མདའ་སྟུ་བྱ་སོ་ལྔ་ཡོད་རབས་བཤད། དེ་སྟུ་བྱ་སོ་ལྔ་ཡི་མིང་རེ་དྲོད་ས་
ཞེས་བག་མ་བསྟུ་ལེན་མཁན་རྒྱམས་ལ་དཀའ་ལས་ངེས་ཅན་ཞིག་གཏོད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

不同叙述中，箭的数量也不一样。有时为了让娶亲过程变得更有挑战性且更有趣，送亲的一方会唱在阿乃日达中有三十五支箭，并请娶亲者说出每支箭的名字。

- 3 *Yang* holder (*g.yang sder*) or ‘fortune holder’ is the wooden box holding arrows in the *anyé zhidak*. A well-crafted *yang* holder is made up of three levels. At each level, a corresponding offering is made. There are five kinds of produce within the *yang* holder: barley, wheat, beans, rice, and hemp seeds, as well as treasury jewels such as gold, silver, turquoises, and coral.

གཡང་ཐྱེར་ནི་ཨ་བྱེས་གཞི་བདག་ཏུ་བཤམས་ཡོད་པའི་ཤིང་སྐྱམ་ཞིག་དང་། དེ་ལ་སྦྱར་བཏང་རིམ་པ་
གསུམ་ཡོད་ཅིང་རིམ་པ་རེ་རེར་མཆོད་རྗེས་རེ་བཤམས་ཡོད། རྒྱུ་ལྗན་དུ་ནང་དུ་གོ་ནས་སྟན་གསུམ་
དང་འབྲས་དང་སོ་བ་སོགས་འབྲུ་རིགས་རྒྱམས་དང་། དེ་ནས་གསེར་དུལ་དང་གཡུ་དང་བྱ་བྱ་རྒྱམས་
བཤམས་ཡོད་པ་རེད།

央柜(གཡང་ཐྱེར།)或福柜是阿乃日达内放置箭的木盒。一个制作精良的福柜有三层。每一层都会敬献对应的供品。福柜中有五种作物：青稞、小麦、豆子、大米和麻籽以及珠宝，比如金、银、绿松石和珊瑚。

- 4 'Six clans of little men' (*mi'u rigs drug*) refer to the six ancestral clans of Tibet.

སྐ་འབྲུ་དབུ་ཁྲོད་དང་དབའ་ལྷ་སོགས་བོད་མིའུ་གཏུང་དྲུག་རྒྱལ་ལོན།

六氏族(མིའུ་རིགས་དྲུག)指西藏的六个宗族。

- 5 The meaning of *hor* (*hor*) has changed over time. Generally speaking, up to the thirteenth century, *hor* refers to Turks or northern nomadic people. From the Yuan dynasty onward, the term usually refers to Mongols. In contemporary Choné, similar to other places in Amdo, *sokpo* (*sog po*) is used to refer to Mongols. For the Tibetan encounter with the Central Eurasian states and peoples, see Christopher Beckwith, *The Tibetan Empire in Central Asia: A History of the Struggle for Great Power Among Tibetans, Turks, Arabs, and Chinese During the Early Middle Ages* (Princeton: Princeton University Press, 1987), pp. 37–54. For the early encounters between Tibetans and Mongols, see Christopher Atwood, 'The First Mongol Contacts with the Tibetans', *Revue d'Etudes Tibétaines*, 31 (2015), 21–45.

རྟོར་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་གོ་དོན་ལ་འཕོ་འགྱུར་རབས་དང་རིམ་པ་བྱུང་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བཏང་ལྟར་ན། དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་གོང་དུ་རྟོར་ནི་དུ་གུ་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་བྱང་གི་མི་རིགས་ཁག་དང་། དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཡས་མས་ནས་བརྒྱུད་རྟོར་ནི་ཆེད་དུ་སོག་པོའི་མིང་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཨ་མདོ་ཡི་ཡུལ་གྱི་ཡལ་མོ་ཆེ་དང་འདྲ་བར་ཙེ་པ་རྒྱལ་ཀྱིས་ཀྱང་སོག་པོ་ཞེས་འབོད་བཞིན་ཡོད། བོད་དང་ཨེ་ཤ་ཡ་དཀྱིལ་མའི་མི་རིགས་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་སྐོར་གྱི་དཔྱད་ཞིབ་ལ་འདྲིར་གཞིགས་པར་ཞུ། Christopher Beckwith, *The Tibetan Empire in Central Asia: A History of the Struggle for Great Power Among Tibetans, Turks, Arabs, and Chinese During the Early Middle Ages* (Princeton: Princeton University Press, 1987), pp. 37–54. བོད་དང་སོག་པོ་ཐོག་མར་ཟུད་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་འདྲིར་གཞིགས་པར་ཞུ། Christopher Atwood, 'The First Mongol Contacts with the Tibetans', *Revue d'Etudes Tibétaines*, 31 (2015), 21–45.

“霍尔”(རྟོར།)一词的意思几经变化。一般而言,霍尔在十三世纪之前指土耳其人或北部游牧人。从元代起,这个名词通常指蒙古人。同安多其他区域一样,在卓尼人们常用“扫告”(སོག་པོ།)指代蒙古人。关于藏族与中亚国家与族群的相遇,见Christopher Beckwith, *The Tibetan Empire in Central Asia: A History of the Struggle for Great Power Among Tibetans, Turks, Arabs, and Chinese During the Early Middle Ages* (Princeton: Princeton University Press, 1987), pp. 37–54. 有关藏族与蒙古人的早期相遇,见Christopher Atwood, 'The First Mongol Contacts with the Tibetans', *Revue d'Etudes Tibétaines*, 31 (2015), 21–45.

- 6 Birch bark can be peeled off a tree to make a durable quiver.

ཁྲོན་ཤིང་སྐྱག་པའི་ཤུན་ཐགས་ནི་མདའ་ཤུབས་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཆ་ཡིན།

桦树皮可以用来做耐用的箭囊。

- 7 Soul arrow (*bla mda'*) is used in the ritual to summon the soul and invoke longevity.

སྒྲ་མདའ་ནི་སྒྲ་འབོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆེད་དུ་བཀོལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

魂箭(སྒྲ་མདའ།)在招魂和祈寿仪式中使用。

- 8 Gyelpo Tanggé (Rgyal po 'thing ge) is considered to be the grandson of Yapla Deldruk (Ya bla bdal drug) who is the lord of Phyva, one of the lineages created by Yémön Gyelpo: the king of primordial wishes. Gyelpo Tanggé is regarded as the common ancestor of all Tibetans and surrounding ethnic groups. According to myth, after Gyelpo Tanggé strangled himself with a shoelace, his body was shared by his three sons: Tibetan, Hor, and Chinese. See Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, I (1997), pp. 267–70.

དེའང་ལྷ་རབས་ལྟར་ན། ཡེ་མོན་རྒྱལ་པོ་ནས་ལྷ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྲོལ་ཞིང་། དེ་ནས་ཕུ་རྟེན་ལ་སྒྲ་བདེལ་བྱས་དང་། དེའི་རྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་འཐིང་གེ་དང་། དེ་ནི་བོད་དང་རྒྱ་ཏྲུང་སོགས་ཉེ་འཁོར་མི་རིགས་ཀྱི་ན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་མས་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་འཐིང་གེ་ཡིས་རང་ཉིད་ལྷ་མ་སྒྲོམ་གྱིས་བཅིངས་ནས་ཤི་རྩེས་ཁོང་གི་ལུས་པོ་ནི་རྒྱ་བོད་ཏྲུང་གསུམ་གྱིས་བགོས་པར་བཤད། འབྲེལ་བའི་དཔུང་ཞིབ་ཀྱི་སྐོར་ལ་འདིར་གཞིགས་པར་བྲུ། Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, I (1997), pp. 267–70.

本愿王耶摩嘉波所创造了“恰”(ལྷ།)氏族。嘉波唐格(རྒྱལ་པོ་འཐིང་གེ)被认为是此族之王雅拉德珠(ཡ་སྒྲ་བདེལ་བྱུག)的孙子。嘉波唐格被当作是藏族及周围民族的共同祖先。根据神话,嘉波唐格用一根鞋带自缢后,他的身体被三个儿子,即藏、霍尔与汉分开。见Samten Gyaltsen Karmay, *The Arrow and The Spindle*, I (1997), pp. 267–70.

- 9 Based on the limited information to which we have access, we consider that the mountain deity mentioned here could be Gényen Drakkar (Dge bsnyen brag dkar): the protective deity of the Choné king. This mountain deity is situated in the northwestern quadrant of contemporary Choné County. It is said that he came from Central Tibet together with the ancestor of the Choné king. Missing his homeland dearly, he turned his face towards Central Tibet. In the meantime, the protective deity mentioned here could refer to Gényen Karwa (Dge bsnyen dkar ba): one of the most important mountain deities in Amdo. His name references his wearing white felt hat. He is the protector deity of many monasteries, including Ganden, Reting, Sera and Dungkhar. See René de Nebesky-Wojkowitz, *Oracles and Demons of Tibet: The Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities* (Delhi: Book Faith India, 1996), p. 160.

ཤེས་ཚད་ལྟར་ན། འདིའི་རི་གཉན་ནི་ཙོ་ནེ་ས་སྤོང་གི་ལུལ་ལྷ་དགེ་བསྐྱེན་བླག་དཀྱར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ལུལ་ལྷ་འདི་ནི་དང་གི་ཙོ་ནེ་རྩོད་གི་རུབ་བྱང་གི་མཚམས་སུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། དག་

རྒྱུན་ལྷ་ར་ན་དེ་ནི་ས་སྤྱོད་གི་མེས་པོ་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་སྟོན་དབུས་གཙང་ཡུལ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་
 སྐབས་ཤིང་། རྣམ་རྒྱུན་དབུས་གཙང་ཡུལ་དུ་པའི་རྒྱུན་གྱིས། སྟོན་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཁ་འཁོར་
 ཡོད་པར་བཤད། གཞན་ཡང་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལྷ་དག་བསྟེན་དཀར་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཡིན་
 དེས་ཏེ། དེ་ནི་དབུ་ལྷ་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་ཆ་ལུགས་ཤིག་དང་། དགའ་ལྷན་དགོན་དང་། རུ་སྟེན་དགོན། སེ་
 ར་དགོན། དུང་དཀར་དགོན་སོགས་ཀྱི་སྤྱང་མ་རེད། René de Nebesky-Wojkowitz, *Oracles
 and Demons of Tibet: The Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities*
 (Delhi: Book Faith India, 1996), p. 160.

根据所获得的有限信息, 我们认为此处提及的山神可能是卓尼土司的护神
 格念札噶(དགེ་བསྟེན་བྲག་དཀར།)。此山神位于现在卓尼县的西北方。据说他与
 卓尼土司的先祖从卫藏而来, 由于非常想念故乡, 他面朝卫藏。同时, 此处提
 及的护神有可能是指安多最重要的山神之一格念噶瓦(དགེ་བསྟེན་དཀར་བ།)。他
 得名是因其身穿白色毡帽。他是众多寺院的护神, 包括甘丹寺、热振寺、色拉
 寺和东嘎寺。见René de Nebesky-Wojkowitz, *Oracles and Demons of Tibet:
 The Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities* (Delhi: Book Faith
 India, 1996), p. 160。